

C140 – LEE17

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

14 februari 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Interpellatie van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de nood aan een meer doorgedreven beleid inzake de planologische oplossingen voor weekendverblijven in ruimtelijk aanvaardbare clusters	1
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de procedure bij het formuleren van het gemeentelijk advies voor de afbakening van een regionaal stedelijk gebied	5
Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de functiewijziging en de definitie van 'een goed uitgeruste weg'	7
Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de afbakening van het stedelijk gebied rond Brussel	10
Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de gevolgen van het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in de zaak-Hamer tegen België voor het aangekondigde nieuwe decreet ruimtelijke ordening	18
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de toenemende ruimtelijke druk op de dorpen aan de kust	20
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de heffing op onbebouwde gronden	31

Waarnemend voorzitter: mevrouw Joke Schauvliege

Interpellatie van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de nood aan een meer doorgedreven beleid inzake de planologische oplossingen voor weekendverblijven in ruimtelijk aanvaardbare clusters

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, u kent het technische onderwerp van deze interpellatie beter dan ik. We zijn er al jaren mee bezig, maar we blijven met ongerustheid zitten, dat zult u wel onderkennen.

De Vlaamse Regering keurde op vrijdag 18 januari 2008 de visienota goed van uzelf, een visienota die moet uitmonden in een nieuwe, grote aanpassing van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening. Met betrekking tot de weekendverblijven die illegaal zijn opgetrokken, zou een uitdovend woonrecht decretaal worden verankerd. Tegelijkertijd bestaat ook een contingent weekendverblijven van vooral solitaire huisjes, al dan niet in bouwvoertreding gebouwd, die meestal in kwetsbaar gebied liggen en die al dan niet permanent bewoond worden. Ook hiervan is altijd gezegd dat een uitdovend woonrecht zou worden ingeschreven.

De resolutie betreffende de problematiek van de weekendverblijven, goedgekeurd op 15 januari 2003, voorziet voor ruimtelijk aanvaardbare clusters van weekendverblijven in een definitieve planologische oplossing om duidelijkheid en rechtszekerheid voor de betrokken eigenaars te brengen. Reeds in 2002 kwam de minister dienaangaande op de proppen met een stappenplan in vier fasen: inventaris; afweging vanuit elementen van Vlaams niveau; uitwerken van een visie, ruimtelijke afweging en voorstel van ontwikkelingsperspectief; opmaak van provinciale uitvoeringsplannen.

In juli 2005 liet u weten dat de planologische initiatieven inmiddels waren opgestart, waarbij ieder bestuursniveau specifieke taken moest vervullen: de gemeentebesturen moesten de inventarissen opstellen; de provinciebesturen moesten deze inventarissen controleren en overmaken aan het Vlaamse Gewest; het Vlaamse Gewest moest ter zake de randvoorwaarden op Vlaams niveau vastleggen, waarna de deputaties binnen hun ruimtelijke visie provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen moesten opmaken om de ruimtelijk verantwoorde clusters correct te herbesteden.

In juli 2005 waren de inventarissen voor de provincies Limburg, West-Vlaanderen en Antwerpen afgerond. De deputaties van deze provincies hebben toen laten weten dat deze inventarissen als volledig mochten worden beschouwd en dat ze een voldoende basis vormden voor verdere afweging door de provincie en op Vlaams niveau. In totaal ging het op dat moment over 53 gemeenten waar de problematiek zich in meer of mindere mate stelde. Aangezien de provinciebesturen van Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen in de zomer van 2005 toch al voorlopige inventarissen hadden, mogen we hier zeker nog eens 17 gemeenten aan toevoegen.

In uitvoering van de resolutie van het Vlaams Parlement voor de clusters vervat in deze inventarissen, moest dus een afweging geschieden op Vlaams niveau. De clusters die op Vlaams niveau gunstig werden geëvalueerd, zouden vervolgens het voorwerp uitmaken van een verdere afweging op provinciaal niveau. De provincies zullen met andere woorden onderzoeken of deze clusters in aanmerking komen voor het opmaken van een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan.

De Vlaamse overheid werkte een ruimtelijke afweging uit waarbij drie categorieën onderscheiden worden. Categorie 1: clusters die niet in aanmerking komen voor verdere afweging door de provincie omdat ze gelegen zijn in gebieden van Vlaams niveau met belangrijke openruimtedoelstelling, met behoud van de huidige bestemming. Categorie 2: clusters in gebieden waar vanuit elementen van Vlaams niveau, randvoorwaarden worden gesteld aan de ontwikkelingsmogelijkheden van weekendverblijven vanwege de ligging in de gewenste natuurlijke structuur op Vlaams niveau of vanwege een bijzondere bestemming. De opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan, al dan niet met inbegrip van bestendig wonen, is mogelijk voor zover voldaan kan worden aan de gestelde randvoorwaarden. Een verdere verfijning door de provincie is aangewezen inzake het al dan niet, geheel of gedeeltelijk, bestendigen van wonen. Deze categorie wordt nog eens onderverdeeld in 2a en 2b. Categorie 3: clusters in gebieden waar vanuit Vlaams niveau geen specifieke ruimtelijke randvoorwaarden worden gesteld. Ook hier kan de provincie een verdere verfijning doen met het al dan niet bestendigen van wonen. Ook deze categorie wordt onderverdeeld in 3a en 3b.

Mijnheer de minister, u liet in juli 2005 in een persbericht weten: "De bottom-upbenadering van onze resolutie van 15 januari 2003 loopt naar haar einde. Alle niveaus vervullen hun taken. We zijn op goede weg." De vraag is echter wat de toestand op het terrein anno 2008 is en wat de provincies en gemeenten met dit

aangereikt ruimtelijk afwegingskader hebben gedaan. In een aantal provincies is men proefprojecten gestart maar men is nergens systematisch begonnen met het opstarten van ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Mijnheer de minister, tot mijn voldoening stel ik vast dat onder andere in Oost-Vlaanderen men de intentie heeft ermee te starten. In juni 2007 werd in Oost-Vlaanderen een overeenkomst gesloten tussen de provincie en de gemeente Stekene, die als proefgemeente fungeert, over een plan van aanpak en de algemene visie van de verschillende clusters. Ook met andere gemeenten in Oost-Vlaanderen, die te kampen hebben met deze problematiek, werden contacten gelegd. Het is een goed begin, maar er zijn nog geen concrete resultaten. Het is de bedoeling dat vanuit de provinciale dienst Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw een visietekst wordt voorgesteld aan de gemeente. Wordt deze visietekst goedgekeurd, dan geldt deze als basis voor de opmaak van een of meerdere provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen om de visie juridisch en ruimtelijk te vertalen.

Over het algemeen stellen we vast dat de provincies en/of de gemeenten dikwijls de hete aardappel naar elkaar doorschuiven. Dit schept voor de bewoners van dergelijke weekendverblijven een nieuwe onzekerheid. In bepaalde gemeenten en provincies gebeuren immers wel aanzetten tot planologische regularisaties, in andere gebeurt er weinig of niets. West-Vlaanderen is hier een voorbeeld van. Daar stelde de bevoegde gedeputeerde zelfs met betrekking tot de casus Zonnebeke, met meer dan 100 weekendverblijven, dat, ondanks de mogelijkheden tot planologische regularisatie, het probleem blijft dat de Vlaamse en federale wetgeving niet op elkaar zijn afgestemd wat betreft het aspect permanent wonen in weekendverblijven. De federale wetgeving, nog van de tijd van minister Louis Tobback, verplicht de gemeente immers om personen in te schrijven en te domiciliëren, ook op plaatsen die stedenbouwkundig niet kunnen. De gedeputeerde stelt letterlijk dat zolang dit mogelijk blijft, het probleem zal blijven bestaan en verder zal uitbreiden. De gedeputeerde wekt minstens de indruk dat dit gegeven niet van aard is om de provinciebesturen aan te zetten tot het prioriteren inzake planologische initiatieven.

Mijnheer de minister, welke beleidsstappen hebt u ondernomen sinds het afleveren van het Vlaamse afwegingskader aan de provinciale diensten? Bent u het ermee eens dat de implementatie van de laatste fase in het stappenplan toch te weinig doorgang vindt en welke remediëring stelt u voor? Wordt door de niet-systematische aanpak van een planologische regularisatie voor clusters weekendverblijven, minstens niet opnieuw de indruk gewekt van rechtsongelijkheid en willekeur, want de planologische oplossing blijft immers afhankelijk van de provincie of gemeente waar men verblijft?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik deel de bekommernis van de interpellant. We hebben de voorbije jaren bewezen dat we werk willen maken van deze problematiek. De afgelopen weken en maanden hebben we niet nagelaten de nodige maatregelen dienaangaande te treffen. Mocht u eraan twijfelen: een actieve aanpak van dit probleem is altijd mijn uitgangspunt geweest, daar kan geen twijfel over bestaan. Ik verwijs naar het beleidsplan van 27 juni 2002 en de resolutie die we hier samen uitvoerig hebben besproken en die goedgekeurd werd op 15 januari 2003, waarin een heel duidelijk stappenplan werd uitgewerkt met vier hoofdstappen.

Het was een bewuste keuze om samen met de gemeenten, de provincies en Vlaanderen te proberen resultaten te boeken in deze uiterst complexe problematiek die gedurende meer dan 25 jaar, of ondertussen al 30 jaar, zonder oplossing is gebleven. Dit stappenplan is sindsdien systematisch uitgevoerd. U droomt misschien van een versnelling, wel, ik ook.

Fase 2 is voorbij. Ik geef u een overzicht van de huidige stand van zaken na stap 2, dus vanaf stap 3. Ik overloop de provincies in alfabetische volgorde. In de provincie Antwerpen is in de loop van 2005-2006 veel voorbereidend werk geleverd door de toenmalige gedeputeerde, werk dat vooral van juridische en administratieve aard was. Dit werk kon versneld worden door het aanwerven van bijkomend personeel. Vanaf 2006 zijn er in de provincie Antwerpen mensen voltijds met de problematiek bezig. In die periode zijn de gemeenten, waar de problematiek van de weekendverblijven zich vooral stelt, bijkomend en intensief bevraagd.

In Antwerpen loopt nu een proefstudie. Er wordt gewerkt met clusters in de gemeenten Essen en Wuustwezel, en na een interpellatie in deze commissie is daar Herselt aan toegevoegd. De proefstudie is voornamelijk gericht op het uitwerken van een methodiek om uitspraken te doen over de ontwikkelingsmogelijkheden van de weekendverblijven in de clusters. Die methodiek zal in een volgende fase van het werk door de provincie toegepast worden op alle andere clusters. Vooral Essen en Wuustwezel hebben enorm grote clusters van weekendverblijven. Ze gaan de toon zetten van de aanpak.

De proefstudie is gestart in mei 2007 en zal een jaar duren. Tegen de zomer van dit jaar worden de resultaten verwacht. Eind februari is een stuurgroepvergadering gepland waar de provincie de stand van zaken zal toelichten. Op deze vergadering worden alle betrokken actoren en verenigingen uitgenodigd. Er is ondertussen ook een duidelijk engagement van de provincie Antwerpen om in 2008, waar nodig en wenselijk, ruimtelijke uitvoeringsplannen op te stellen en in procedure te brengen. Dit engagement is opgenomen in de ont-

werpteksten van het jaarprogramma ruimtelijke ordening dat eerstdaags aan de deputatie wordt voorgelegd ter goedkeuring.

De werkwijze van het proefproject van de provincie Antwerpen laat toe om alle clusters te evalueren op een gelijkvormige en gelijkwaardige manier. Bovendien zal het toepassen van een vastgelegde methodiek ook voor tijds-winst zorgen omdat de afweging dan op basis van een gekende en gesystematiseerde methodiek kan gebeuren.

Vervolgens besliste de deputatie op 13 juli 2006 om een gedeeltelijke herziening van haar Ruimtelijk Structuurplan door te voeren in twee fasen, net zoals in Vlaanderen. Ze voorzien voor het ruimtelijk structuurplan provincie Antwerpen (RSPA), in een tweesporenbeleid, namelijk een herziening op korte termijn en een op lange termijn, waarbij vooral in de herziening op korte termijn een aantal acute knelpunten worden bekeken. Op korte termijn zal zo ook de categorisering van de weekendverblijven, zoals vandaag opgenomen in de bindende bepaling 60 en 56 van het RSPA, worden herzien en aangepast in functie van de lopende onderzoeken en de genomen beleidsbeslissingen. Ten slotte bepaalde de deputatie in de zitting van 6 december 2007 een algemene uitgangshouding ten aanzien van permanente bewoning in weekendverblijven.

In de provincie Limburg zijn de concrete resultaten beperkter. Contact met de bestendige deputatie leert dat dit voornamelijk vanwege een gebrek aan personeel was. Sinds enkele maanden beschikt de provincie over de bijkomende mensen die deze problematiek tot hun takenpakket rekenen. Men heeft daar gespecialiseerd personeel voor nodig. Net dit personeel is op dit ogenblik zeer schaars op de arbeidsmarkt.

De provincie Limburg is eind 2007 gestart met de opmaak van een provinciaal afwegingskader voor alle gemeenten binnen de provincie. Er is dus een duidelijk engagement van de provincie Limburg om op korte termijn meer concrete resultaten te boeken. Gedeputeerde Sylvain Sleypen is daarmee bezig.

In de provincie Oost-Vlaanderen loopt eveneens een proefproject waarbij in mei 2007 gestart werd met de gemeente Stekene. In Oost-Vlaanderen is dit de gemeente met de meeste weekendverblijven. De provincie stelt in dit proefproject de methodiek op punt zodat die nadien voor de andere clusters in de overige gemeenten kan worden toegepast. Op dit ogenblik stelt de provincie deze methodiek op punt. Daarbij wordt onder meer gefocust op enkele knelpunten van juridisch-administratieve aard. Alvorens voor Stekene te starten met de opmaak van een concreet uitvoeringsplan, wil de provincie Oost-Vlaanderen zekerheid over de juridische haalbaarheid van de opties die ze wenst te nemen. Er is een overleg geweest met de gouverneur, de bevoegde burge-

meesters, mensen van het kabinet en de administratie. Het lijkt me een verstandige benadering om in de voorbereidingsfase de nodige tijd te nemen om juridische of administratieve knelpunten weg te werken. Dan kan men accelereren.

In de lijn van het proefproject Stekene is de provincie ook gestart met de visievorming over de clusters in de gemeenten Berlare, Knesselare en Sint-Gillis-Waas, drie gemeenten met een omvangrijke problematiek van weekendverblijven. Voor Berlare werd de ruimtelijke visie met concrete ontwikkelingsperspectieven voor de clusters goedgekeurd door de deputatie in de zitting van 24 januari 2008. De ruimtelijke visie over de clusters in Knesselare kan in de komende maanden aan de deputatie worden voorgelegd. De voorbereiding voor de visievorming voor de clusters in Sint-Gillis-Waas is begin dit jaar opgestart.

De problematiek van het Waesmeer in Temse is door de provincie aangepakt in het kader van de afbakening van het kleinstedelijk gebied Temse. Op 17 januari van dit jaar heb ik het ontwerp van provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan gunstig geadviseerd. De goedkeuringsprocedure kan dus binnen enkele maanden volledig afgerond worden. Daarmee is voor een belangrijk deel van de gemeenten in Oost-Vlaanderen, en vooral de gemeenten waar de problematiek het grootst is, initiatief genomen. De procedures lopen en men kan in de fase van de besluitvorming komen.

In Vlaams-Brabant is er voor clusters in een viertal gemeenten een goedgekeurd provinciaal ruimtelijk structuurplan en uitvoeringsplan. Op 21 december 2007 heb ik het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan 'Permanent wonen op campings en weekendverblijven in de regio Kampenhout-Boortmeerbeek' goedgekeurd. Het gaat om zeven deelplannen met clusters weekendverblijven in de gemeenten Kampenhout, Haacht, Boortmeerbeek en Zemst.

Dit ruimtelijk uitvoeringsplan voor vier gemeenten in Vlaams-Brabant is het resultaat van een proefproject dat Vlaams-Brabant heeft voorbereid in de loop van 2005. Men heeft dus een tweetal jaar nodig om erdoor te geraken. Het gaat om een benadering die vergelijkbaar is met de aanpak in Antwerpen. In dit proefproject is een methodiek uitgewerkt die nu kan worden toegepast voor de rest van de provincie. Nu de provincie de volledige procedure succesvol doorlopen heeft en ze mijn goedkeuring heeft, vanzelfsprekend na advies van mijn administratie, staat de methodologie op punt en kan men accelereren. De provincie heeft ondertussen ook concrete engagementen goedgekeurd voor de aanpak van clusters in andere regio's. Het engagement is vastgelegd in de strategische beleidsnota 2007-2013 van de dienst Ruimtelijke Ordening van de provincie Vlaams-Brabant, goedgekeurd door de deputatie op 8

november 2007. Prioriteit wordt gegeven aan die gebieden waar de problematiek inzake campingwonen of permanente verblijven op weekendzones het grootst is. Er is een fasering opgesteld. Het is de bedoeling dat in een eerste fase drie regio's worden geselecteerd en aangepakt.

U verwijst terecht naar de provincie West-Vlaanderen, waar de resultaten op dit ogenblik veeleer beperkt zijn, maar ook daar is een versnelling ingezet. Ook in West-Vlaanderen moest de provincie eerst personeel aanwerven voor de vele taken die moeten worden uitgevoerd.

Dat is gebeurd, zodat ook in West-Vlaanderen medewerkers fulltime met deze problematiek belast zijn. In april 2007 heeft een startvergadering met de gemeente plaatsgevonden, voornamelijk in functie van de actualisering van de inventarissen, een gegevensuitwisseling.

Daardoor beschikt West-Vlaanderen nu over zeer actuele gegevens om mee van start te gaan bij de ruimtelijke afweging. In West-Vlaanderen wordt in de komende weken toegewerkt naar een principebeslissing van de deputatie over de ontwikkelingsmogelijkheden van de clusters en naar een uitspraak over de wenselijkheid om al dan niet een ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken.

De principebeslissing is gepland in de loop van april van dit jaar. Het is de bedoeling om in het najaar 2008 de plenaire vergadering van de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen te organiseren. Ook daar is de inhaalbeweging op gang gekomen. Als men weet dat een dergelijke procedure ongeveer negen maanden kan duren, dan wil dat zeggen dat ook in West-Vlaanderen de eerste uitvoeringsplannen definitief goedgekeurd zullen worden in de zomer van 2009.

De opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de clusters weekendverblijven is opgenomen in de ontwerp teksten voor het jaarprogramma dat binnenkort aan de provincieraad ter goedkeuring wordt voorgelegd. Dat is ook de toets die wij vanuit Vlaanderen doorvoeren om te weten in hoeverre men daarmee bezig is.

Uit mijn antwoord op uw eerste vraag blijkt dus duidelijk dat er, na de lange maar noodzakelijke voorbereidingstijd, concrete resultaten geboekt worden binnen een duidelijk en uitgesproken engagement van de provincies. Er is door mij bij de bevoegde gedeputeerden herhaaldelijk aangedrongen om hierin ook hun verantwoordelijkheid op te nemen.

De provincies hebben in 2005 en 2006 prioritair werk gemaakt van een andere vraag die we vanuit Vlaanderen hadden gesteld, namelijk het opstellen van provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen voor waterzuiveringsinstallaties. Er was afgesproken dat de provincie dat zou doen. In heel wat provincies is men bezig, zowel in

Antwerpen als Vlaams-Brabant en andere provincies, met de afbakening van de kleinstedelijke gebieden. Ze zitten op dit ogenblik wel degelijk in een soort van bottleneck van planningsprocedures.

Ik doe de waarheid geen geweld aan als ik zeg dat op dit ogenblik de provincies het voortouw nemen, zoals in het beleidsplan was bepaald, bij het uitwerken van een planologische oplossing. Vanzelfsprekend worden de gemeenten daar nauw bij betrokken. Deze initiatieven worden ook opgevolgd door de Vlaamse overheid. Meer dan ooit speelt iedereen zijn toegewezen rol. Ik denk dat het systeem werkt en tot resultaten zal leiden.

Ik wil bijkomend toch aanstippen dat er, parallel met de initiatieven van de provincies, ook door de Vlaamse Regering op decretaal vlak belangrijke stappen worden gezet. Twee weken geleden nog kreeg ik het akkoord over de krijtlijnen voor een nieuw decreet Ruimtelijke Ordening. Er is heel wat over gepraat en gediscussieerd. Op basis van dit akkoord kunnen we nu concrete tekstvoorstellen over de artikelen uitwerken om het uitdovende woonrecht voor permanent bewoonde weekendverblijven te regelen. U weet dat we via de resolutie daarin een oproep hadden gelanceerd om te komen tot een menselijke oplossing voor die gebieden die niet kunnen worden gevat door de 'structurele' provinciale initiatieven.

Tot slot wil ik even verwijzen naar het besluit dat we intussen met de Vlaamse Regering hebben getroffen met betrekking tot gewestelijke stedenbouwkundige verordeningen betreffende openluchtrecreatieve verblijven en de inrichting van gebieden. Het gaat wel degelijk om de weekendverblijven die gelegen zijn in een recreatiezone. Het ging om een besluit van 8 juli 2005. Dit besluit heeft een regelgeving uit de jaren zeventig vervangen. Dat heeft al voor heel wat soelaas gezorgd.

Ik ben tevreden over de resultaten die de provincies vandaag boeken. Een nieuwe dynamiek is op gang gekomen. De nieuwe gedeputeerden die in december 2006 zijn aangetreden, werken op volle toeren en gaan op een doordachte manier met deze problematiek om. Ik geef nog mee dat de gedeputeerden ook onderling in het kader van Vereniging van Vlaamse Provincies overleggen over deze problematiek en trachten een consequent beleid te voeren in plaats van willekeur of rechtsonzekerheid. Na meer dan 30 jaar is er eindelijk zicht op een oplossing voor dit minder fraaie verhaal.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. We weten allemaal dat dit een uiterst ingewikkelde materie is. Ze sleept inderdaad al meer dan dertig jaar aan. Het gespecialiseerde

personeel dat er nu moet op toekijken, is zeer schaars. Dat weten we, iedereen zal ermee akkoord gaan, dat is de realiteit.

Ik vraag – en u zult de eerste zijn om dat te bevestigen – dat er rechtszekerheid komt voor de mensen die nu nog altijd in onzekerheid moeten leven. Zeker op het uitdovende woonrecht zou zo vlug mogelijk een klare kijk moeten komen. Nu gebeuren er dingen die werkelijk niet meer door de beugel kunnen. Er zijn nog advocaten, rechters en notarissen die zaken naar voren schuiven die werkelijk niet meer door de beugel kunnen.

Ik hoop en ik geloof dat u nauwlettend zult toezien op de uitvoering van deze aangekondigde plannen in de hoop dat het de mensen zo vlug mogelijk zekerheid biedt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de procedure bij het formuleren van het gemeentelijk advies voor de afbakening van een regionaal stedelijk gebied

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voor sommige collega's is deze vraag misschien evident. Met mijn West-Vlaamse logica kon ik er echter niet bij. Vandaar dat ik het nuttig vond om er een vraag over te stellen. Mijn vraag is ingegeven door een praktijkvoorbeeld en gaat over de afbakening van regionaal stedelijk gebied. Ik veronderstel dat deze vraag ook van toepassing is in andere dossiers waarbij een gemeentelijk advies inzake ruimtelijke ordening wordt gevraagd.

Ik zal het probleem even kort schetsen. Bij de afbakening van een regionaal stedelijk gebied wordt er ook advies van de gemeente gevraagd. Dat advies wordt in een agendapunt aan de gemeenteraad voorgelegd. Het is aan de gemeenteraadsleden om op basis van de informatie waarover ze beschikken, hun stemgedrag te bepalen. Voor mij is het zo dat ik in dergelijke dossiers niet alleen luister naar wat de experts daarover te vertellen hebben, maar ook de rechtstreeks betrokkenen, de bewoners, de adviesraden en dergelijke meer.

Uit een praktijkvoorbeeld blijkt dat op 20 januari in een bepaalde gemeente een gemeenteraad werd georganiseerd waar dit punt, namelijk advies verlenen bij de afbakening van het regionaal stedelijk gebied, stond geagendeerd. Het bleek dat de bezwaartermijn waarover men beschikt om

bezwaar in te dienen, pas verliep tien dagen later. Er kwam nog bij dat ook enkele adviesraden zoals GECORO (gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening), Landbouw- en Minaraad, dat op hun agenda hadden geplaatst, maar op een vergadering die pas plaatsvond na een stemming over het gemeentelijke advies. Ik heb nog geprobeerd om de stemming te laten verdagen, maar blijkbaar wilde men daar niet op ingaan.

Vandaar mijn vraag. Het lijkt me logisch dat de gemeenteraadsleden hun stemgedrag afstemmen op de eventuele bezwaren die worden ingediend. Maar ook op de mening van de diverse adviezen van de adviesraden die al dan niet voorhanden zijn.

Vandaar mijn concrete vragen, mijnheer de minister. Werd de procedure in dat geval correct gevolgd? Als dat het geval was, is het dan logisch dat de gemeenteraadsleden moeten stemmen over een advies betreffende de afbakening van een regionaal stedelijk gebied alvorens de bezwaartermijn is verstreken en advies is ingewonnen van diverse adviesorganen?

Ik begrijp dat om een advies vragen aan de verschillende adviesraden niet wettelijk verplicht is. Toch lijkt het me vanuit een democratisch oogpunt een gezond principe. Is het aangewezen om dit gemeentelijke advies pas te formuleren en goed te keuren na het verstrijken van de bezwaartermijn? Dat is een gemakkelijke oplossing. Ik ken een stad waar dat ook aan bod is gekomen. Daarvoor heeft men speciaal een extra gemeenteraad georganiseerd, net op de dag dat de bezwaartermijn verstreek.

Hoeveel waarde heeft het gemeentelijk advies? Als u straks zou zeggen dat alles volgens de procedure verlopen is, dan vind ik dat een gemeentelijk advies vooraleer de bezwaartermijn verstreken is en vooraleer advies werd ingewonnen bij de diverse adviesorganen, tot weinig of niets strekt.

Kan het goedkeuren van dit gemeentelijk advies voor het verstrijken van de bezwaartermijn, aanleiding geven tot procedurele disputen?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, mijnheer Sintobin, ik zou me er gemakkelijk van af kunnen maken door te verwijzen naar de literatuur van artikel 42 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie de ruimtelijke ordening, waarin de procedure van totstandkoming van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) geregeld is.

Het is die procedure die uiteraard ook van toepassing is bij de vaststelling van een RUP voor de afbakening van een regionaalstedelijk gebied. Als u artikel 42, para-

graaf 4, zou lezen, hebt u meteen het antwoord op al uw vragen, maar ik zal u een handje helpen.

Paragraaf 4 luidt: “Opmerkingen en bezwaren worden uiterlijk de laatste dag van de termijn van het openbaar onderzoek per aangetekende brief toegezonden aan de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening of afgegeven tegen ontvangstbewijs.

De bezwaren en opmerkingen kunnen ook uiterlijk de laatste dag van die termijn aan het gemeentehuis van elke gemeente bedoeld in paragraaf 2, worden afgegeven tegen ontvangstbewijs.” Dit is met andere woorden een gemeente binnen het plangebied.

Ik vervolg het citaat: “De gemeente bezorgt in dat geval uiterlijk de derde werkdag na het openbaar onderzoek, de bezwaren en opmerkingen aan de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening. Met bezwaren en opmerkingen die laattijdig aan de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening worden bezorgd, moet geen rekening worden gehouden. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot het ontvangen en bijhouden van bezwaren en opmerkingen door de gemeente en met betrekking tot de wijze waarop deze aan de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening worden bezorgd.

De gemeenteraad en de provincieraad van respectievelijk de gemeenten en de provincies waarvan het grondgebied door het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geheel of ten dele wordt bestreken, bezorgen hun advies aan de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening uiterlijk de laatste dag van het openbaar onderzoek. Wanneer geen advies is verleend binnen die termijn, mag aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan.

De gemeenteraad en de provincieraad van respectievelijk de gemeenten en de provincies die grenzen aan gemeenten waarvan het grondgebied door het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geheel of ten dele wordt bestreken, kunnen de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening een advies bezorgen uiterlijk de laatste dag van het openbaar onderzoek.”

Uit deze tekst zijn een aantal principes duidelijk af te leiden. Een, zolang het openbaar onderzoek duurt, kan iedereen, individuele particulieren, verenigingen, zelfs instanties uit de publiekrechtelijke sfeer, opmerkingen indienen, advies geven, bezwaren uiten.

Twee, de reacties kunnen rechtstreeks aan de Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening (VLACORO) bezorgd worden. Burgers van een bepaalde gemeente kunnen ervoor opteren om ze te sturen naar de commissie, maar men kan ze ook tot het einde van het openbaar onderzoek tegen ontvangstbewijs afgeven bij het gemeentebestuur van elke gemeente en de gemeente moet ze dan binnen drie werkdagen doorsturen.

Drie, het advies van de gemeenten binnen het plangebied of buurgemeenten, moet in principe uitgaan van de gemeenteraad, maar moet binnen dezelfde termijn van het openbaar onderzoek bezorgd worden aan de VLACORO.

Daarmee hebben we meteen een antwoord op uw concrete vragen. Een advies van de gemeente moet uitgaan van de gemeenteraad en het moet verzonden zijn of afgegeven worden bij de VLACORO uiterlijk op de laatste dag van het openbaar onderzoek. Het is dus niet voldoende dat de gemeenteraadsbeslissing zelf binnen de termijn genomen is, het uitgeschreven advies moet ook nog binnen die termijn ingediend zijn. En zoals u weet, geldt bij verzending de postdatum.

Adviezen die na de einddatum van het openbaar onderzoek verzonden worden of afgegeven worden, zijn laattijdig en de VLACORO hoeft er dus in principe geen rekening mee te houden.

Gelet op de decreettekst is het dus helemaal niet de bedoeling dat de gemeenteraad wacht tot na het openbaar onderzoek om een standpunt te formuleren, integendeel.

Uw vraagstelling bevat ook de vraag of de gemeenteraad niet moet uitgaan van of rekening houden met de bezwaren en opmerking van de burgers in de gemeente. Zoals de tekst vandaag wordt geformuleerd, is dat niet de bedoeling. Bezwaarindieners kunnen kiezen: ze kunnen hun bezwaren rechtstreeks aan de VLACORO overmaken of ze kunnen ze indienen bij de gemeente. De gemeente heeft dus sowieso geen volledig zicht op de bezwaren die worden ingediend. Bovendien hoeven bezwaren die onder gesloten omslag worden afgegeven op een gemeente, zelfs niet te worden geopend, maar ze kunnen aldus worden overgemaakt aan de VLACORO. Het is de VLACORO die de bezwaren uiteindelijk behandelt.

Dat brengt me terug bij uw eerste vraag over de vereiste procedure voor het gemeentelijk advies. Daar zijn geen bijzonderheden en dat is volgens mij ook niet nodig. Er is enkel gesteld dat het advies moet uitgaan van de gemeenteraad. Dat veronderstelt dus een gemeenteraadsbeslissing. De gemeentelijke overheid beslist autonoom hoe ze tot dit advies komt. Met andere woorden: ook de inhoud van het advies wordt autonoom door de gemeentelijke overheid bepaald. In principe wordt het advies voorbereid door het college.

Het staat de gemeentelijke overheid vrij om een voorafgaand advies te vragen aan één of meer gemeentelijke adviesraden, zoals bijvoorbeeld de Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening, de GECORO.

Wil men de inwoners vooraf kennen, dan lukt dat – zoals al vaak gebleken is – niet door kennis te nemen van opmerkingen en bezwaren die ingediend worden,

maar wel bijvoorbeeld door een aparte informatie- en discussievergadering te organiseren. Alleen moet men bij dit alles de timing nauwkeurig in het oog houden, omdat de gemeenteraad tijdig moet beslissen en het advies uiterlijk de laatste dag van het openbaar onderzoek moet verzenden aan de VLACORO.

De openbare onderzoeken over gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen duren 60 dagen. Een gemeenteraad moet toch een beetje inspelen op de termijnen die gekoppeld zijn aan dit openbaar onderzoek. U weet dat de gemeenten heel goed op de hoogte zijn van het tijdstip van de effectieve start van zo'n openbaar onderzoek. Het is nodig dat men vooraf goed plant en dat men ervoor zorgt dat men kan participeren aan de adviesprocedure.

Wat de positie van de adviesraden zoals de GECORO betreft, zijn er twee mogelijkheden. De GECORO adviseert de gemeenteraad en het college stelt op basis van dit advies een standpuntbepaling in. Maar het is niet uitgesloten dat de GECORO zelf een advies indient bij de VLACORO. Dit is perfect mogelijk volgens de decretaal vastgelegde procedures.

Zoals ik al zei, kunnen ook individuele particulieren, verenigingen en andere instanties hetzelfde doen. De GECORO kan dit advies conform het decreet uit eigen beweging geven.

Om verwarring te vermijden lijkt het mij echter beter dat dit advies wordt gegeven aan het college en de gemeenteraad en dat de gemeenteraad uiteraard rekening houdt met het standpunt van de eigen GECORO.

Volledigheidshalve wil ik nog het volgende vermelden. We hebben in de praktijk al heel wat vragen gekregen van gemeentebesturen die er door omstandigheden niet in slaagden een tijdige gemeenteraadsbeslissing over een gemeentelijk advies te laten nemen. In dergelijke gevallen dient het betrokken college soms een advies in. Het moet duidelijk zijn dat zo'n advies niet kan worden beschouwd als het door het decreet bedoelde gemeentelijk advies, want dat moet uitgaan van de gemeenteraad. Maar als het tijdig is, is het wel een geldige reactie, die net als andere bezwaren, opmerkingen en suggesties van particulieren, verenigingen en dergelijke, zal worden behandeld door de VLACORO, waarna de gemeenteraad dit advies, ingediend door het college, bevestigt via een gemeenteraadsbeslissing.

Door deze toelichting is het heel duidelijk wat de visie was van de decreetgever op 18 mei 1999 toen artikel 42 werd goedgekeurd. Het is dus niet de gemeenteraad, maar wel de VLACORO die de afweging moet maken in het kader van de beoordeling, ook van de afbakening van een regionaal stedelijk gebied.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ken de grote principes van

de procedure. Er kunnen nog bezwaren worden ingediend, maar toch denk ik dat de gemeenteraad zijn stemgedrag voor een deel laat bepalen door bezwaren die worden ingediend.

U hebt het over de datum waarop het gemeentelijk advies moet worden ingediend. Ik wil echter verwijzen naar een bepaalde stad die een extra gemeenteraad heeft bijeengeroepen om zoveel mogelijk rekening te kunnen houden met bezwaren die werden ingediend door burgers en verenigingen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Patrick De Klerck treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de functiewijziging en de definitie van 'een goed uitgeruste weg'

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, de 'goed uitgeruste weg' is al meermaals onderwerp van discussie geweest. Er is een uitvoeringsbesluit, specifiek met betrekking tot de goed uitgeruste weg. In combinatie met de functiewijziging stellen we vast dat zich op het terrein nog heel wat onduidelijkheden voordoen.

Wat de functiewijziging betreft, kunnen bijvoorbeeld voor de hoofdfunctie landbouw een aantal nieuwe bestemmingen worden ingevuld, bijvoorbeeld de functie opslag. Een van de voorwaarden die daaraan gekoppeld is, is dat het moet gelegen zijn aan een goed uitgeruste weg. Daarvoor wordt verwezen naar artikel 100 van het decreet op de ruimtelijke ordening waar heel summier wordt verwezen naar die goed uitgeruste weg. Ik ben op zoek gegaan naar een aantal interpretaties, maar daar blijkt nog heel wat discussie en onduidelijkheid over te bestaan.

Mijnheer de minister, wat moet worden verstaan onder een goed uitgeruste weg in de zin van artikel 100 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, in combinatie met het functiewijzigingsbesluit? Heeft het betrekking op de verharding van de weg? In het uitvoeringsbesluit wordt een uitzondering gemaakt. Het hoeft niet per se te gaan om een verharding van de weg. In combinatie met het functiewijzigingsbesluit lijkt dit me niet zo evident.

Kan bijvoorbeeld een grindweg een goed uitgeruste weg zijn? Of gaat het effectief over een geasfalteerde

weg? Is er ook een afwegings- of toetsingskader dat de vergunningverlenende overheid kan gebruiken bij het interpreteren van een goed uitgeruste weg? Kan een verband worden gezocht met de nieuwe bestemming of de nieuwe functie van het gebouw dat gelegen is buiten de geëigende bestemmingszone?

Zijn er andere afwegingen die in overweging kunnen worden genomen bij de nieuwe bestemming van het gebouw en de interpretatie van de goed uitgeruste weg? Mijnheer de minister, u plant ook een soort afwegingskader voor het begrip goede plaatselijke ordening. Is het mogelijk om ook een afwegingskader op te stellen voor de goed uitgeruste weg?

De lokale overheid blijft soms in gebreke om een weg opnieuw aan te leggen of goed uit te rusten. Kan in zulke gevallen geen functiewijziging worden toegestaan? Kan de geplande heraanleg van een weg mee in overweging worden genomen als goed uitgeruste weg?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: In het besluit op de zonevremde functiewijzigingen werd in artikel 2, paragraaf 3, opgenomen dat functiewijzigingen enkel kunnen worden toegestaan als voldaan is aan de bepalingen van artikel 100, paragraaf 1, eerste lid, van het decreet.

Dit artikel bepaalt dat er geen stedenbouwkundige vergunning kan worden verleend op een stuk grond dat, gelet op de plaatselijke toestand, onvoldoende is uitgerust. In het artikel wordt een definitie van ‘een voldoende uitgeruste weg’ geformuleerd: ongeacht de plaatselijke toestand, wordt als minimale uitrusting beschouwd een met duurzame materialen verharde weg, voorzien van een elektriciteitsnet.

De minimale uitrusting is dus een met duurzame materialen verharde weg, voorzien van een elektriciteitsnet. ‘Duurzaam’ wordt in Van Dale gedefinieerd als ‘bestemd om te duren, weinig vergankelijk, voor lange duur’.

De achterliggende reden voor dit artikel is dat men wil voorkomen dat gemeenten worden verplicht tot zeer zware investeringen in infrastructuurwerken. Met andere woorden, een weg moet aan bepaalde voorwaarden voldoen voor de vergunningen voor de gebouwen kunnen worden afgeleverd, dit om te vermijden dat er dynamieken ontstaan zonder dat de gepaste weginfrastructuur aanwezig is, en dat de gemeentebesturen achteraf moeten opdraaien voor de uitvoering en de kosten van de uitrusting.

Het artikel is overigens genuanceerd. Afgezien van de minimale uitrusting – een duurzame verharding en elektriciteit – wordt het dwingende karakter van de verplichting enigszins afgezwakt met de formulering dat reke-

ning gehouden wordt met ‘de plaatselijke toestand’. De eisen die de gemeente aan de weg kan stellen, worden immers mee bepaald door de voorzieningen die in die gemeente voorhanden zijn en die door haar eigen beleid naar voren worden geschoven. Essentieel voor dit artikel is dat de vraag of de weg voldoende is uitgerust, geval per geval door de vergunningverlenende overheid moet worden beoordeeld.

De meeste grindwegen beantwoorden normalerwijze niet aan de hierboven geformuleerde definitie van een met duurzame materialen verharde weg. Er moet regelmatig een onderhoud worden uitgevoerd om putten weg te werken. Er zou een uitzondering kunnen worden gemaakt voor zeer degelijk aangelegde grindwegen. Het gaat dan om een voldoende dikke grindkoffer, opgevuld met bijvoorbeeld gestabiliseerd zand. Die verharding is zo goed dat ze probleemloos als fundering voor een klassieke asfaltverharding zou kunnen dienen. In dergelijke gevallen kan men wel spreken van een voldoende uitgeruste weg. De vergunningverlener moet dit dan wel verantwoorden in zijn vergunningsbesluit. Er zijn ook wegen die op een andere manier dan de klassieke, dus met asfalt of met stenen van welke aard ook, zijn aangelegd. Daarbij is de gemeente vragende partij om die wegen niet te verharderen met duurzaam materiaal.

Wat het afwegings- en toetsingskader betreft, zijn er heel wat kapstukken om uw besluit aan op te hangen. Een met duurzame materialen verharde weg, voorzien van een elektriciteitsnet, is dus de minimale toetsing die moet gebeuren. Dat staat in artikel 100. Daar kan men niet van afwijken. Men zal dus altijd moeten motiveren waarom een weg wordt beschouwd als een duurzaam aangelegde weg.

In dat artikel is ook een nuance ingebouwd. Daarbij kan rekening worden gehouden met de plaatselijke toestand die moet worden beoordeeld. Dat kan gebeuren ten opzichte van de bestaande voorzieningen en het gemeentelijke beleid ter zake, waarbij men soms uitdrukkelijk vraagt dat wegen niet in asfalt worden aangelegd. Bijvoorbeeld in Sint-Martens-Latem zijn er voorbeelden van dreven die men niet in asfalt wil aanleggen. We hebben daar trouwens hoog oplopende discussies over gehad.

Ook de geplande werken hebben natuurlijk een invloed. Ik denk dat de gemeente bijzonder geschikt is om te beoordelen wat de nieuwe functies zijn en of die meer mobiliteit genereren. Als de functiewijziging leidt tot extra mobiliteit kan men een veel strenger beoordelingskader hanteren.

Er is dus subsidiariteit, waardoor we niet vanuit Brussel, vanuit onze ivoren toren, gaan zeggen welke weg geschikt is om een functiewijziging toe te laten. Men

moet dat, zoals steeds, ad hoc kunnen beoordelen op basis van de plaatselijke toestand.

Een herbestemming met een lage verkeersdynamiek kan in sommige gevallen aanvaard worden aan een eenvoudige weg. Maar op het moment dat het geïntensifieerd wordt, ontstaat een nieuwe uitdaging. De vraag is hoe we dat gaan beoordelen.

Ik geef een voorbeeld. Een stalplaats voor seizoensgebonden materiaal kan evolueren naar een permanente opslagplaats voor een bouwbedrijf, zonder dat hiervoor een stedenbouwkundige vergunning vereist is. Ook hier is wikken en wegen belangrijk. In de vergunning kan men eventueel beperkende maatregelen opnemen. Dat is de subsidiariteit die door gemeenten kan worden doorgevoerd. Eens de bestemmingswijziging is goedgekeurd heeft men nog weinig instrumenten om nadien in te grijpen. Ook hier: bezint eer ge vergunt, zonder dat te dramatiseren.

Mevrouw Schauvliege, ik denk dat het uitvoeringsbesluit over de zonevreemde functiewijzigingen zelf een aantal andere aandachtspunten bevat. De functiewijzigingen kunnen enkel worden toegestaan aan bestaande, niet-verkrotte en vergunde gebouwen. Het is niet zo dat we van een hoop miserie iets nieuw gaan maken. De functiewijzigingen kunnen niet worden toegestaan in ruimtelijk kwetsbare gebieden, noch in recreatiegebieden, noch in overstromingsgebieden. We zeggen dus heel nadrukkelijk dat daar het besluit niet geldt. De functiewijzigingen kunnen enkel worden toegestaan als het gebouw of het gebouwencomplex bouwfysisch geschikt is voor de nieuwe functie. Dat zijn toch al drie kapstokken voor het al of niet vergunnen.

Artikel 11 stelt ten slotte dat de functiewijzigingen enkel kunnen worden toegestaan op voorwaarde dat de goede ruimtelijke ordening niet wordt geschaad. In de motivering hiertoe wordt rekening gehouden met een aantal aspecten: de invloed op het aantal te verwachten gebruikers, bewoners of bezoekers; de invloed op het mobiliteitsaspect; de relatie met de omgeving en de daar aanwezige functies; de relatie met de in de omgeving vastgelegde bestemmingen en het al dan niet bouwfysisch geschikt zijn voor het nieuwe gebruik. Ook hier is er een duidelijk kader waar de gemeente mee rekening kan houden in haar besluitvorming.

Mevrouw Schauvliege, in het besluit is een deel van het toetsingskader uitgewerkt. Persoonlijk denk ik niet dat we vanuit het Vlaamse Gewest supplementaire maatregelen moeten uitwerken. Ik denk dat de gemeenten hier voor een deel hun verantwoordelijkheid moeten opnemen.

We hebben een minimaal afwegingskader aangereikt. Op basis daarvan kan zowel de gemeente, als de burgerondernemer aanvrager zijn dossier opstellen of het dos-

sier toetsen, teneinde over te gaan tot de beoordeling. Ik meen, in het kader van subsidiariteit, dat dit soort knopen vanzelfsprekend best door de gemeente zelf wordt doorgehakt, omdat zij nadien verantwoordelijk zijn voor de situatie die wordt gecreëerd.

Mevrouw Schauvliege, het is decretaal niet mogelijk om met geplande wegverbeteringen rekening te houden bij het verlenen van stedenbouwkundige vergunningen. Dat geldt voor functiewijzigingen, maar in de praktijk ook voor nieuwbouw. U weet dat geplande wegverbeteringen soms langer kunnen uitblijven, al is het maar om budgettaire redenen, dan uiteindelijk voorzien. Artikel 100 wordt getoetst aan een uitgeruste weg en niet aan een nog uit te rusten weg.

Ik wil ook verwijzen naar het antwoord dat ik in deze commissie gaf op 26 april 2007 aan de heer Decaluwe, met betrekking tot sociale woningen die niet bewoond konden worden, omdat de nodige basisinfrastructuur, zoals riolering, elektriciteit en waterleiding, niet werd aangelegd. Dat is een extreem voorbeeld, dat we ondertussen hebben kunnen uitklaren.

Ik denk dat de vergunningverlenende overheid met artikel 100 van het decreet een goed instrument heeft om haar verantwoordelijkheid te nemen, maar ook om haar uitgaven inzake uitrusting van het wegennet onder controle te houden. Ook hier kunnen gemeenten wikken en wegen binnen het decreetale kader en het besluit dat werd uitgevaardigd.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik alle elementen samen leg, hebt u één uitgangspunt: het moet duurzaam zijn. Het mag geen aardeweg zijn, tenzij de lokale besturen niet willen dat er iets duurzamer komt. Heb ik dat zo goed geïnterpreteerd? Eventueel kan een aardeweg, in het perspectief van een lokaal bestuur, beschouwd worden als een goed uitgeruste weg.

Minister Dirk Van Mechelen: Met een aardeweg moeten we zeer goed opletten. Er is een voorbeeld van een gemeente in Vlaams-Brabant, waar in overleg tussen de gemeente en het Vlaamse Gewest een specifieke regeling is getroffen in een plan van aanleg.

Maar in principe is een aardeweg een niet-uitgeruste weg, want het is niet met duurzaam materiaal gebeurd. Er is natuurlijk ook een verschil tussen grind. Men kan een vrachtwagen grind uitkappen op een aardeweg en zeggen dat het een grindweg is. Maar als een koffer van een weg wordt gebouwd – en een koffer voor een stevige weg is ongeveer achttien centimeter dik –, is die weg goed en stevig uitgerust, los van het feit of er al dan niet een laag asfalt van drie of vier centimeter bovenop komt.

Het gaat hier natuurlijk over functiewijzigingen. We moeten natuurlijk weten of die weg dient om één keer per week over te rijden, of dat in de functiewijziging een hoogdynamische activiteit komt, waardoor twintig vrachtwagens er twintig keer per dag doorrijden. Dat is de afweging die we niet in een decreet kunnen stoppen, maar wat de vergunningverlener moet afwegen bij de beoordeling.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Mevrouw Joke Schauvliege treedt opnieuw als waarnemend voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de afbakening van het stedelijk gebied rond Brussel

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, ik had u graag een aantal vragen gesteld over de stand van zaken inzake de afbakening van het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel (VSGB), want we beginnen ons stilaan ernstige zorgen te maken.

De afbakening verloopt in drie fasen. De eerste fase is de focusbepaling. De tweede fase is de beleidsmatige oriëntatie, die moet uitmonden in een tussentijdse besluitvorming op het niveau van de Vlaamse Regering. In de derde fase kunnen de opties op een gemandateerde wijze worden uitgewerkt.

Mijnheer de minister, over de eerste fase hebben we het al uitvoerig kunnen hebben in deze commissie, in de vergadering van 13 oktober 2005, naar aanleiding van het rapport focusbepaling. Verschillende parlementsleden uit de regio Halle-Vilvoorde hebben toen grote vragen gesteld over de wijze waarop de zes deelgebieden die in aanmerking komen voor verdichting en verstedelijking worden geselecteerd. Ik ga niet heel de argumentatie herhalen, maar we hebben toen ook gezegd dat het voor ons duidelijk was dat de planologen louter socio-economisch te werk zijn gegaan en meestapten in het verhaal van het Brusselse stadsgewest, zonder rekening te houden met de maatschappelijke en vooral politiek-communautaire context waarin zij hun ontwerpen voorbereidden.

We hebben toen ook gezegd dat het rapport focusbepaling als het ware de aanzet kon vormen – want u hebt toen ook gezegd dat het niet om een ontwerp gaat, maar om een rapport focusbepaling – tot een fundamentele

breuk met degenen die in 1996 de gewestplannen voor onze regio hebben opgesteld.

Men is daarbij niet uitgegaan van Halle-Vilvoorde als een overvloeigebied van Brussel, maar wel als een op zichzelf staand gebied. Dat zou dus een breuk kunnen betekenen met het groenegordelbeleid dat 40 jaar als uitgangspunt werd gehanteerd inzake het ruimtelijke ordeningsbeleid in Halle-Vilvoorde. Mijnheer de minister, u hebt ons toen in een uitgebreid antwoord proberen gerust te stellen. U hebt benadrukt dat het niet om een ontwerp gaat, maar om een louter administratief document. U hebt ook gezegd dat de adviezen bijzonder uiteenlopend waren.

Op 1 maart 2007 hebben we in deze commissie opnieuw over de zaak gedebatteerd. Op dat ogenblik was er nog steeds geen tussentijdse besluitvorming tot stand gekomen, onder meer omdat u zich zeer goed bewust was van de gevoeligheden in de regio die veel verder reiken dan de ruimtelijke ordening op zich.

Ondanks de verschillende waarschuwingen vanuit verschillende hoeken, onder andere van het Overlegcentrum voor Vlaamse Verenigingen (OVV) en vzw De Rand, dat het uitgangspunt van het rapport focusbepaling nefast is voor de verfransing van de Vlaamse rand omdat men de rand nog altijd in eerste instantie beschouwt als een overvloeigebied van Brussel en dus haaks staat op het uitgangspunt van de Groene Gordel als buffer tegen de verstedelijking en bijgevolg tegen de oprukkende verfransing, lijkt het ons dat de administratie Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) via sluipende besluitvorming alsnog het VSGB zoals het gedefinieerd is, mordicus wil realiseren. Dit zou voor de rand catastrofaal zijn. Het zou een fundamentele breuk zijn met de gewestplannen van 1976. Er is op dit moment ook geen maatschappelijk draagvlak voor in de rand. Heel veel mensen, onder meer de gewezen voorzitter van de vzw Mens en Ruimte, worden door de administratie weggestuurd als een kleuter.

Mijnheer de minister, als bijvoorbeeld in Dilbeek vergaderingen of infosessies worden georganiseerd door uw administratie omdat het centrum van Dilbeek één van die zes deelgebieden zou zijn die in aanmerking komt om tot het stedelijk gebied te behoren, dan wordt die man wandelen gestuurd. Er wordt geen rekening gehouden met adviezen. Vandaar dat de meerderheidspartij CD&V-N-VA, in de Dilbeekse gemeenteraad aan de alarmbel heeft getrokken en onder het motto ‘Stop de Stad’ gezegd heeft dat het niet kan om delen van Dilbeek onder te brengen in het VSGB.

Het volgende citaat is overhandigd aan de minister-president: “Decennialang bleef dankzij het gewest Halle-Vilvoorde-Asse het eigen karakter van Dilbeek

in de Vlaamse rand rond Brussel grotendeels gerespecteerd in de geest van de Groene Gordel. Wat nu gebeurt, delen van Dilbeek, waaronder het centrum, onderbrengen in het VSGB, suggereert de uitbreiding van Brussel en doet denken aan de grootstad met hoogbouw.” Dat zou één van de gevolgen zijn. In het centrum van Dilbeek zouden de verschillende bouwlagen kunnen worden verhoogd.

“Wij willen de stedelijke elementen hier echter inperken, groenegordelgemeente blijven en het oorspronkelijke karakter van Dilbeek zo veel mogelijk beveiligen.” Dat leeft niet alleen in Dilbeek, maar ook in andere gebieden die geselecteerd zijn om te behoren tot het VSGB.

Eerlijk gezegd begrijpen we de uitgangsfilosofie niet. Het zou een fundamentele breuk zijn. Wat meer is, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft zich ook gebogen over de afbakening van het VSGB en is er vierkant tegen. Men vraagt zich daar af of Vlaanderen aan de grenzen van ons gewest concurrentie inzake verstedelijking wil organiseren, terwijl zij net de stadsvlucht willen tegen gaan. Degenen die bekommerd zijn om de effecten van de afbakening van het VSGB, die niet enkel met ruimtelijke ordening te maken hebben, maar ook met sociologie, cultuur, taal en politiek, krijgen gelijk van de instanties van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zelf.

Indien de Vlaamse Regering vasthoudt aan het uitgangspunt van het rapport focusbepaling, dan plaveit de Vlaamse Regering de weg voor de pleitbezorgers om steeds meer verstedelijkte randgebieden aan te hechten bij het Brusselse gewest. Het is ironisch te merken dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest geen concurrentie in verstedelijking wil, terwijl dat wel in het rapport focusbepaling zit.

Mijnheer de minister, wat is op dit ogenblik de stand van zaken inzake de besluitvorming?

Welke lessen hebt u getrokken uit de verschillende adviezen die de 49 actoren hebben verstrekt? Bent u ervan doordrongen dat de Vlaamse Regering dient af te stappen van de uitgangspunten die het rapport focusbepaling hanteert, en die blijkbaar door de administratie RWO worden aangehouden?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer de minister, op 1 maart 2007 heb ik u een aantal vragen gesteld over de afbakening van het VSGB. We zijn nu bijna een jaar verder en er zijn verschillende dingen gebeurd: de tussentijdse beslissing van 11 mei 2007 over de beleidsvragen na de consultatieronde bij de gemeentebesturen, en de maatschappelijke akkoorden zijn nu in de derde fase. Dat overlegproces is opnieuw opgestart op 20 augustus 2007, het overleg is gestart in september 2007.

Het begrip Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel schept een enorme verwarring. Waarom blijven we dit zo noemen? We zouden ‘stedelijk’ beter vervangen door ‘strategisch’. Het geeft de indruk dat het een soort van expansie van de hoofdstad is. Elke gemeente die aan de grens ligt, vecht bijna om eruit te blijven. Het is niet zo dat daar de principes van de stad gelden. Er heerst een begripsverwarring. Kunnen we die benaming niet wijzigen?

Ik ben vorig jaar schepen van Ruimtelijke Ordening geworden. De laatste maanden is de planningsdienst van de administratie in de fase van de nieuwe overlegronde bij ons geweest. We hebben vorig jaar een aantal opmerkingen overgemaakt aan de minister. De mensen luisteren wel zeer aandachtig, maar als je het verslag terugkrijgt, blijkt dat men met niets rekening houdt.

We hebben nog zes tot acht maanden voor de fasen die ons nog wachten: het eindrapport van oktober 2008 van de derde fase, en de vierde fase, die in december 2008 zou leiden tot een besluitvorming van de Vlaamse Regering en de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Hoe zal de besluitvorming verlopen? De Vlaamse Regering beslist, maar wat is de inbreng van de gemeenten?

Ik geef een voorbeeld. Minister Ceysens heeft geantwoord op vragen van de heer Glorieux in verband met 80 hectare bedrijventerreinen die nodig zijn voor 40.000 jobs. Minister Ceysens spreekt over een aantal bedrijventerreinen die zullen worden ontwikkeld. In het kader van het afbakeningsproces van het VSGB wordt gezocht naar nieuwe locaties. Bepaalde locaties zijn bedrijventerreinen waar de ontwikkeling nog moet starten, en andere locaties die al vermeld stonden in de beslissing van de Vlaamse Regering van 11 mei 2007, moeten nog worden bestudeerd. Daar zit onder meer Nossegemdelle Noord in met 38 hectare. Om dat te ontwikkelen moet er een aftakking gebeuren van de snelweg E40 naar de zone Nossegemdelle. Dat gaat dwars door het industrieterrein van Nossegem. Daar zit onder meer de Mercedesite, en Toyota heeft plannen om daar zware investeringen te doen die tot 500 jobs kunnen creëren. Bovendien moet er een open ruimte worden aangesneden tussen Nossegem en Zaventem waar al jarenlang landbouw mogelijk is.

Wij zijn daar volledig tegen. Daar een reserveweg aanleggen is eigenlijk een autostrade leggen dwars door een industriepark en een open ruimte, vlakbij woonkernen. Dat om het industrieterrein van Nossegemdelle te ontwikkelen, waar we geen vragende partij voor zijn. Ik geef dit voorbeeld om aan te tonen dat de gemeente zegt dat dat niet kan en niet wenselijk is, maar dat men toch op die piste doorgaat. Wat is nog de inspraak van de gemeenten? Met welke criteria zal de Vlaamse Regering rekening houden bij de besluitvorming, die nu bezig is en waar wij naar kijken, maar

waar er geen draagvlak voor bestaat in de gemeenten? Wat is de waarde van de adviezen van de gemeenten? Ik kan nog andere voorbeelden geven.

Ik heb nog een vraag over het flankerend beleid binnen het VSGB. Er zijn een aantal flankerende maatregelen, voornamelijk in verband met wonen. Wat is de politiek? Ik heb een document gekregen van uw diensten over het aantal bouwlagen. Er bestaat een enorme verwarring over. In Dilbeek bijvoorbeeld denkt men dat, als Dilbeek-centrum in het Vlaamse stedelijk gebied zou vallen, dat aanleiding zal geven op de Ninoofsesteenweg tot appartementsblokken van acht bouwlagen. Dat is wat de heer Baeyens zegt. Ik denk niet dat dat de bedoeling zal zijn. Wat is daar de ratio van?

Het optrekken van het aantal bouwlagen in de gemeenten in het Vlaamse stedelijk gebied kan verantwoord zijn als men bijvoorbeeld maximaal de open ruimte wil beschermen. Wat is het criterium? Dat heeft natuurlijk stedenbouwkundige implicaties. We weten zeer goed dat hoe meer appartementsblokken men zet in de rand van Brussel, hoe groter de verfransing, de inwijking en de verbrusseling in de brede zin van het woord zal zijn. Wat is de politiek als een gemeente als Dilbeek zegt er beducht voor te zijn?

Er is de discussie die nu gevoerd wordt over de verneerlandiging bij de toewijzing van kavels. Een reglement van de gemeente Hoeilaart in verband met het Nederlandstalig karakter bij het toewijzen van mensen die gronden willen aanschaffen, is afgekeurd door de gouverneur van Vlaams-Brabant en de minister. We hebben in Zaventem ook een dergelijk reglement goedgekeurd. We horen dat de Europese Commissie vragen heeft bij de wooncode, waar een aantal bepalingen in staan over het Nederlandstalige karakter. De voorzitter van deze commissie is daar ook om bekommerd. Dat wordt nu opnieuw toegepast in een aantal gemeenten bij de aankoop van gronden. Wat is het standpunt?

Voor de woonuitbreidingsgebieden is sprake van de socioculturele binding die men zou introduceren. In de rand van Brussel is dat essentieel om een beleid te voeren. Wat zijn de implicaties van de systemen om een bijkomend woonaanbod te koppelen aan de verplichting een band te hebben met de gemeente en zich in te schrijven in een inspanningsverbintenis om het Nederlands te leren? Dat heeft heel belangrijke implicaties voor het wonen in de rand van Brussel. Wat is de politiek van de Vlaamse Regering? Een paar maanden geleden heb ik een actuele vraag gesteld aan minister Keulen. Voor gemeentelijke kavels kan men niet de verplichtingen opleggen die men wel kan opleggen in het kader van de wooncode voor huurwoningen. Mijnheer de minister, hoe staat het met het flankerend beleid?

We bekijken dit als parlementsleden. We kunnen niet ons hoedje opzetten van schepen. De heer Demesmaeker

is schepen in Halle en ik ben schepen in Zaventem. Mijnheer van Hauthem is vooralsnog geen schepen maar dat komt misschien nog, als Brussel-Halle-Vilvoorde niet wordt gesplitst misschien. Als parlementsleden stellen we vragen over heel concrete afbakeningen. Welke gemeenten vallen daarin? Wat is de politiek? Wat is onze inspraak in deze zaak? Uiteindelijk gaat de planningadministratie naar de gemeente, de gemeente geeft een advies, en er wordt weinig rekening mee gehouden. Het gaat naar de Vlaamse Regering, en de Vlaamse Regering beslist uiteindelijk.

De vraag is wat onze inbreng, als parlementsleden van de regio, is. Onze grote principes die aan de basis hebben gelegen van het ruimtelijke ordeningsbeleid in Halle-Vilvoorde, de gewestplannen van 1976, de Groene Gordel, de beperking van de bouwlagen, zijn door de industriële ontwikkeling achterhaald. De gewestplannen zijn al wel twintig keer aangepast omdat er een enorme noodzaak was en is aan industrie.

Ik zie dat nu ook het aspect mobiliteit daarbij moet worden betrokken. De regio is volledig vastgelopen. Ik denk aan het gebied rond Zaventem, dat volledig is verstikt geraakt in de ring rond Brussel en de toegangswegen. Als men industriële terreinen ontwikkelt zonder rekening te houden met de mobiliteitsimplicaties, is de vraag hoe de besluitvorming verloopt. Eens het gebied is afgebakend, en er worden ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP) gemaakt, dan zitten we eigenlijk met een bovengemeentelijke en bovenparlementaire besluitvorming. We kunnen hier wel vragen stellen, maar de invloed die we hebben, is bijzonder matig, zeker in de rand rond Brussel, waar we worden geconfronteerd met taalproblemen en maatschappelijke problemen. Het gaat veel verder dan het loutere ruimtelijke ordeningsaspect.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mijnheer de minister, u hoort dat het om een uitermate gevoelig dossier gaat. Het is niet de eerste keer dat we hierover in deze commissie een debat houden. Ik kan me grotendeels terugvinden in de opmerkingen van de heer Van Rompuy en ik sluit me volledig aan bij de vragen die hij heeft gesteld. Zijn vragen zijn ook de mijne. Ik ben bijzonder gecharmeerd met zijn suggestie, een semantisch verhaal over het Vlaams-stedelijk gebied. Ik zou het woordje 'stedelijk' vervangen door het woordje 'strategisch'. We zitten nu in de derde fase die moet leiden tot een concreet afbakeningsvoorstel, tot herbestemming en suggesties ook voor een flankerend beleid.

Er wordt gewerkt met gebiedsgerichte projectteams. Er is trouwens ook bilateraal overleg gehouden met de gemeenten. Dat verheugt ons wel. Het gebeurt niet alleen met de gemeenten die binnen dat afbakeningsgebied liggen, maar ook met een paar gemeenten en

steden die erbuiten liggen. Ik denk aan mijn eigen stad Halle, die er niet binnen ligt, maar wel betrokken partij is. We volgen de problematiek ook vanuit onze stad en op termijn zal het ook repercussies hebben en uitstralen naar de rest van de brede rand rond Brussel.

Ook in het gebiedsgerichte projectteam voor onze regio zijn we betrokken. In de bundel die we daarvoor ter beschikking hebben gekregen, de startnota, wat ons betreft de zuidelijke kanaalzone, zoals dat deelgebied wordt genoemd, vinden we positieve uitgangspunten terug. Er is rekening gehouden met gevoeligheden die we hier naar voren hebben gebracht. Ik denk aan het openruimtenetwerk, zeg maar de groene gordel. Het bewaren en het versterken van dat openruimtenetwerk wordt zeer sterk als uitgangspunt naar voren geschoven. Men wenst geen aantasting ervan. Voor de openruimtegebieden die door landbouw, natuur- en parkgebieden of gebieden die een recreatieve functie hebben, wordt de intentie naar voren geschoven om verbindingen tot stand te brengen en het openruimtenetwerk of de groene gordel verder uit te breiden. Wat dat betreft, ben ik wel tevreden met de uitgangspunten.

Het behoud van de eigenheid van de verschillende woonkernen, zoals het werd geformuleerd, staat soms haaks op andere principes. Dat komt door het verdichten van de centra door het selectief verhogen van het aantal bouwlagen. Het is hier al gezegd. De heer Van Rompuy heeft hier goed geargumenteed dat dit een gevaarlijk principe is, waarmee met de grootst mogelijke voorzichtigheid moet worden omgesprongen. Wie de Vlaamse rand kent, zal begrijpen waarom.

Positief is dat prioriteit wordt gegeven, wat de bedrijventerreinen en industriële sites betreft, aan het beter benutten van de bestaande terreinen of het herontwikkelen van de bestaande terreinen boven het herbestemmen van open ruimtes voor nieuwe bedrijventerreinen. Er zijn er toch wel enkele. De heer Van Rompuy heeft er een vermeld, maar er zijn er elders ook nog.

In de Vlaamse rand rond Brussel kennen we de laagste werkloosheidsgraad van het hele land. Ik stel de vraag of we niet moeten afstappen van het idee om voort het aanbod van werkgelegenheid rond de hoofdstad te concentreren. Dat zorgt voor heel wat pendelaars niet alleen naar de hoofdstad, maar ook naar andere kernen. Ik denk aan mijn eigen stad waar per dag 5000 à 6000 mensen vanuit Vlaanderen en daarbuiten naartoe komen met alle problemen van dien. Moeten we niet van het principe afstappen om alles rond de hoofdstad te concentreren? Er zijn nog andere streken in Vlaanderen. Ik was laatst nog in Diest, aan de andere kant van Vlaams-Brabant. Daar wordt gesteld dat er een probleem is met de werkgelegenheid. Daar is er vraag, bij ons is er aanbod genoeg.

Ik heb nog wat punctuele vragen. Er wordt de optie voorbehouden tot het ontwikkelen van grootschalige

recreatie op verschillende plaatsen in dat Vlaams-stedelijk gebied. Het wordt allemaal geconcentreerd op de ring rond Brussel. Ik stel de vraag voor wie dat bedoeld is. Het is duidelijk gericht op Brussel, niet op Vlaams-Brabant of op Halle-Vilvoorde. Het is duidelijk gericht op Brussel. Ik denk dan dat we verkeerd bezig zijn. Trouwens, het is bijna een semantische discussie. Op verschillende plaatsen in deze bundel is er sprake van Brussel en zijn periferie. Dat is taalgebruik dat we te lezen krijgen in blaadjes van 'Union des Francophones': 'Bruxelles et sa périphérie'. Ik vind het eigenlijk ongehoord dat men dit soort van woordgebruik overneemt in deze bundel. Het komt op verschillende plaatsen terug. Het toont aan dat men nog te veel gericht is op Brussel en de behoeften van Brussel. Men zou zich veel meer moeten richten tot Halle-Vilvoorde en tot Vlaams-Brabant.

Ik weet niet of de mensen zich dat nog herinneren, maar dertig jaar geleden zijn sommige van deze grootschalige recreatieve projecten door de Vlaamse overheid afgevoerd. Ik denk aan 'Het Europeanum', een groot vrijetijdsproject waar nu domein Groenenberg is. Men heeft dat toen afgeketst. Het zou een groot domein zijn voor de Europese ambtenaren, een soort groot pretpark. Het is nu een van de pareltjes van de groene gordel.

Mijnheer de minister, ik sluit me aan bij de vraag van de heer Van Rompuy naar een flankerend beleid. Ik wil ook oproepen om echte inspraak te willen verlenen, om rekening te houden met bemerkingen van de lokale besturen, niet voor de schone schijn, maar om werkelijk te luisteren naar de mensen ter plaatse, en van het parlement, want dit is een conditio sine qua non als we in de toekomst een draagvlak willen creëren en geen problemen wil krijgen.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw de voorzitter, collega's, over het stedelijk gebied rond Brussel heb ik in deze commissie inderdaad al heel wat vragen beantwoord. We hadden daarbij de gelegenheid om niet alleen de werkwijze uitvoerig toe te lichten, maar we hebben verschillende malen ook een stand van zaken gegeven. Er werd daarbij zelfs volledige inzage verschaft in de vele adviezen die uit de eerste overlegronde resulteerden.

Dat er zoveel vragen worden gesteld, heeft uiteraard alles te maken met de gevoeligheden die gepaard gaan met de Vlaamse rand en met de lange besluitvorming binnen de Vlaamse Regering op basis van de resultaten van de eerste fase van het overleg. Er was ook heel wat contact met een aantal onder u.

Op 11 mei 2007 heeft de Vlaamse Regering na heel wat wikken en wegen een tussentijdse beslissing ge-

nomen over het VSGB. Over de naamgeving sluit ik me aan bij de heer Van Rompuy. Ik ben na negen jaar natuurlijk al iets meer vertrouwd met het vakjargon der planologen en ik weet wat er wel en niet mee wordt bedoeld. Ik kan me voorstellen dat het voor mensen die niet gewoon zijn om deze debatten te volgen, tot complete verwarring leidt. Het gaat om iets dat in 1997 werd goedgekeurd, samen met de goedkeuring van het RSV. Ik vind het een heel goede suggestie om te bekijken of we dit niet kunnen opnemen in het kortetermijnspoor dat leidt tot de herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV), als iets dat kan worden gewijzigd zodat we dan samen kunnen nadenken over welke vlag de lading beter dekt en we kunnen proberen om eindelijk van deze begripsverwarring af te geraken en het kind de juiste naam te geven.

We hebben heel wat communicatie gevoerd over de processen die bezig zijn. Er werden niet alleen persberichten verspreid door het departement, het departement heeft kosten noch moeite gespaard om de beslissing wereldkundig te maken. Er is een nieuwsbrief gepubliceerd die ruim verspreid werd en ook raadpleegbaar is op www.ruimtelijkeordering.be.

Na het heropstarten van het onderzoek werd op 21 september 2007 een forum gehouden voor alle betrokkenen. De meesten onder u waar toen aanwezig. Iedereen werd er andermaal geïnformeerd over de oriëntaties die de Vlaamse Regering uiteindelijk op 11 mei heeft gekozen, alsmede over het verdere verloop van het onderzoek en het overleg.

Het is misschien goed om in antwoord op uw eerste vraag enkele krijtlijnen toe te lichten uit de beslissing van de Vlaamse Regering van 11 mei 2007. Ik ben blij dat ook de heer Demesmaeker ernaar verwees. We hebben immers geluisterd naar alles wat hier in de commissie werd gezegd. Bovendien waren ook de collega-ministers en kabinetten uitermate gevoelig voor wat uiteindelijk in de tekst van 11 mei zat.

Uit vele beleidsvragen die voortkwamen uit het rapport focusbepaling en die in een aantal gevallen terecht op onbegrip werden onthaald, hebben we toch een stukje beleidsoriëntering getrokken. De beslissing heeft het bestaande gebiedsspecifieke ontwikkelingsperspectief voor het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel, zoals verwoord in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, verfijnd en operationeel gemaakt. De beslissing toont ons de richting die de administratie moet uitgaan.

Ik geef u gewoon een paar citaten zodat heel duidelijk is wat we hebben beslist op 11 mei. Ze zijn waard wat ze waard zijn, want ‘the proof of the pudding is in the eating’, dat weet ik beter dan wie ook. Dit is een van de laatste grote planningsprocessen in volle uitvoering. We hebben er al heel wat doorlopen en zullen er heel wat

beëindigen dit jaar. Ik weet perfect hoe het loopt en hoe het eindigt. Ik zal proberen om dit straks nog iets meer gedetailleerd toe te lichten.

Ik citeer een aantal punten uit de beslissing van de regering: “Het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel kan een gerichte rol vervullen op basis van het bestaand profiel, met een aangroeiende specialisatie die voortkomt onder meer uit de aanwezigheid van de internationale luchthaven van Zaventem en de nabijheid van de Europese instellingen.”

“Het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel vormt geen overloopgebied van Brussel maar ontwikkelt zich vanuit de eigen identiteit, behoeften voor specifieke doelgroepen en bijhorende troeven. Suburbanisatie vanuit Brussel dient maximaal vermeden te worden.”

“Het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel zal een ambitie uitstralen gericht op ruimtelijke kwaliteit, het openruimtekarakter, hoge toegevoegde waarde, intensief ruimtegebruik en leefbaarheid.” “Maximaal behoud en versterking van het openruimtenetwerk zijn een belangrijk afwegingselement ten opzichte van andere ruimteclaims.”

“Herstructurering en gebiedsspecifieke intensivering van reeds aangesneden ruimte staan voorop. In het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel zal een beperkt aantal fysieke kernversterkende inbreidingen en uitbreidingen worden ingebouwd. Intensivering onder de vorm van extra bouwlagen is enkel gebiedsspecifiek mogelijk op initiatief van de gemeenten op basis van een aantal objectieve criteria zoals kernversterking. Deze veeleer puntmatige ontwikkelingen zullen maximaal worden gericht op een locatiebeleid, waarbij het mobiliteitsprofiel van activiteiten wordt afgestemd op het bereikbaarheidsprofiel van de locatie.” Dit staat dus letterlijk in de tekst.

“Voor een doordachte realisatie van voorgenoemde ruimtelijke hoofdlijnen voor de ontwikkeling van het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel, is een flankerend beleid in andere beleidsdomeinen nodig in functie van het bewaken van de andere (niet-ruimtelijke) doelstellingen van de Vlaamse Regering, zoals weergegeven in de beleidsverklaring over Brussel-Halle-Vilvoorde en de beleidsnota voor de Vlaamse Rand.” Tot hier een aantal citaten uit onze beslissing. Ze zijn volgens mij heel duidelijk en beantwoorden aan wat hier in de commissie uitdrukkelijk werd afgesproken.

De Vlaamse Regering kiest er uitdrukkelijk voor om het groenegordelbeleid niet los te laten. Integendeel, dit beleid wordt verscherpt en alle vormen van open ruimte in de rand worden gekaderd in een samenhangend openruimtenetwerk. Dit openruimtenetwerk geldt als de afwegingsfactor ten opzichte van andere ruimte-

claims. Daarmee geeft de regering te kennen dat de waarde ervan niet kan worden opgeofferd ten voordele van grootschalige nieuwe ontwikkelingen.

Ik geef u een voorbeeld. Gisteren kreeg ik het bezoek van een delegatie van Voka met betrekking tot het decreet Ruimtelijke Ordening en het RSV. Ze kwamen met prachtige kaartjes die toonden waar er nood is aan bedrijventerreinen. Ten zuiden van Brussel was heel de gordel rood ingekleurd. Op een kaart zag ik ook ten noorden van Antwerpen een knalrode zone. Daar moeten volgens Voka dus bedrijventerreinen komen. Het noorden van Antwerpen is echter wel de Kalmthoutse Heide en dat is een van ons mooiste natuurgebieden. Er was ook vrij veel rood te zien midden in de Vlaamse Ardennen. Ook de zuidelijke rand van Brussel, waar wij opteren voor een groene gordel, was rood ingekleurd. Ik heb gevraagd dat ze in de toekomst hun kaartjes bijhouden en er eens een overdruk op maken met betrekking tot andere ruimtelijke beslissingen van de Vlaamse Regering. Over bepaalde gebieden hebben we immers al uitdrukkelijk beslist dat er geen bedrijventerreinen aangelegd zullen worden, want dat zullen we elders doen.

Er zijn enorme mogelijkheden langs het Albertkanaal en de E313. Er zijn een aantal opportuniteiten tussen Antwerpen en Gent. Wanneer we dat soort kaarten maken, kunnen we daar meteen een maatschappelijke overdruk op maken waar we het zeker niet willen. De bedrijfsleiders die deel uitmaakten van de delegatie, begrepen dat beter dan de ambtenaren die erbij waren namens Voka.

De Vlaamse Regering wil meer dan ooit kiezen voor een actief openruimtebeleid in de rand, met bijvoorbeeld de realisatie van strategische projecten. Die moeten stuk voor stuk worden afgewogen.

In de praktijk loopt er een formeel proces. Op een bepaald moment wordt dat proces afgerond, en dan begint het echte werk. Tussen het afronden van het proces door de administratie en de goedkeuring door de regering is er heel veel overleg, ook rechtstreeks, tussen de minister met zijn kabinet en zijn administratie enerzijds en de politiek verantwoordelijke anderzijds.

Ik geef een voorbeeld. De afbakening van Roeselare is een heel moeizaam proces met een bijsturing van het plan na de plenaire vergadering. Nadien moest het proces opnieuw worden opgestart en volgde een nieuwe plenaire vergadering met heel wat overleg met burgemeester en parlementsleden uit de regio. Ik ben in Oostende ter plaatse gaan kijken. Onlangs ben ik in Leuven geweest, bij de heer Tobback, voor het heropstarten van de afbakening van Leuven. We hebben toen heel nadrukkelijk afgesproken dat we de taakstelling van bedrijfterreinen die in het afbakeningsplan zijn opgenomen maar die onuitvoerbaar zijn, zouden verschuiven via de provincie, naar drie kleinstedelijke gebieden, met

name Diest, Tienen en Aarschot. Daar smeekt men om nieuwe tewerkstelling.

Vooraleer dit dossier wordt voorgelegd aan een interkabinettenwerkgroep (IKW), heeft al een zeer intensief overleg plaatsgevonden om het maatschappelijk draagvlak rond te krijgen. Op een bepaald moment moet de regering de knoop natuurlijk doorhakken. Er blijven immers discussiepunten bestaan.

De gemeente Dilbeek heeft naar aanleiding van de eerste fase van het overleg een advies uitgebracht waaruit geen fundamenteel bezwaar bleek over de ligging van delen van de gemeente in het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel. Integendeel, de gemeente heeft zelfs suggesties gegeven die tot een verruiming van het stedelijk gebied zouden kunnen leiden in het eerste advies. U hebt gelijk dat de gemeente Dilbeek tijdens de tweede ronde heel negatief heeft gereageerd en heeft gesteld buiten het stedelijk gebied te willen blijven. In het eerste advies had ze nochtans zelf een aantal voorbeelden gegeven om te verruimen.

Sinds de beslissing van 11 mei 2007 is er heel wat gebeurd in het kader van het overlegproces. Het departement heeft de lopende studieopdracht inhoudelijk aangepast op basis van de beslissing van de Vlaamse Regering.

Op 21 september hebben we een forum gehouden, dat werd gevolgd door een ronde van thematisch onderzoek en overleg. Dat heeft tot december 2007 geduurd. Daarbij werden thema's als open ruimte en natuur uitgediept. Er werd een bilateraal overleg met alle gemeenten gehouden. Op het einde van het proces volgt natuurlijk de filter van de politieke verantwoordelijkheid.

Naast de specifieke opmerkingen van elke gemeente naar aanleiding van het rapport focusbepaling, werden ook heel wat thematische onderzoeksresultaten met de gemeenten besproken. Ik neem daar zelf niet aan deel. De stuurgroep, die bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende beleidsvelden binnen de Vlaamse en provinciale overheid, heeft eveneens het thematisch onderzoek besproken. Op dit ogenblik wordt zeer intensief overleg voorbereid met alle gemeenten. In gebiedsgerichte projectteams zal overleg worden gepleegd met groepen gemeenten die in een welbepaald deel van het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel liggen. Er is nog geen verslag beschikbaar. Ik heb echter wel een korte synthese laten maken van de stand van zaken.

U vraagt welke lessen uit de 49 adviezen werden getrokken. Voorafgaand aan de besluitvorming op 11 mei 2007 heeft het departement een synthese van de adviezen opgemaakt. Dat werd als vertrekbasis gebruikt bij de beleidsmatige bespreking. Een grote groep adviezen

sluit zich op de hoofdlijnen inhoudelijk aan bij wat op tafel lag. Ik heb het dus wel degelijk over de hoofdlijnen. We moeten goed weten wat we daarmee bedoelen.

Nogal wat gemeentelijke adviezen ondersteunen de krachtlijnen. De gewestelijke administraties, zoals De Lijn, MIVB, VLM, BIAC en Natuurpunt zijn overwegend positief en verlenen zeer actief hun medewerking.

Een kleinere groep adviezen bevat sterk uiteenlopende standpunten. Het gaat enerzijds om adviezen die een sterk uitbreidingsgericht beleid vereisen op het vlak van bedrijventerreinen en anderzijds om adviezen die een sterk behoudsgezinnd beleid vragen, in essentie tegen alle mogelijke vormen van uitbreiding en verdichting.

Voor een groot deel is men het eens over de hoofdlijnen. Wel werden er een aantal zaken die daar haaks op staan, uitgebond. In een kleinere groep moest water en vuur worden verzoend. Op basis daarvan heeft de Vlaamse Regering een beslissing genomen. De synthese van de adviezen vormt het beste bewijs dat het noodzakelijk was een tussenstap te zetten vooraleer het proces werd voortgezet. De tussentijdse beslissing van de Vlaamse Regering heeft daardoor een aantal zaken scherp gesteld.

We hebben zoveel mogelijk rekening gehouden met de adviezen van de gemeenten. Zij hebben de terreinkennis. Wat Nossegem betreft, ben ik zelfs met de burgemeester ter plaatse geweest. Ik herinner met het lichtglooiend weideland. De heer Vermeiren zei me dat het toch jammer zou zijn als het zou worden aangesneden. Hij heeft trouwens deelgenomen aan een vorig planningsproces. We hebben het er toen uitgeflikkerd. Het zat in het voorstel van gewestplanwijziging. Ik ben dus op mijn hoede als dit opnieuw wordt voorgesteld.

Op dit moment is het departement bezig met de uitvoering van wat hier is beslist. Het is nu belangrijk het flankerend beleid op gang te trekken vanuit de verschillende beleidsdomeinen. Ik heb het dan over mobiliteit, huisvesting, toerisme, recreatie, open ruimte en leefmilieu. Er is afgesproken dat de minister bevoegd voor de Vlaamse Rand samen met de minister voor Ruimtelijke Ordening het voortouw zou nemen. Wat dat betreft, komt het moment van de waarheid eraan. Er zijn een aantal initiatieven in voorbereiding.

In de derde fase werden al heel wat stappen doorlopen: stuurgroepvergaderingen, het forum, de ronde met het thematisch overleg, werkvergaderingen over wonen, vergaderingen met betrekking tot de open ruimte, gereleerd aan het overlegproces inzake de buitengebied-regio. Dat gebeurt in het kader van de afbakening van de agrarische natuurlijke structuren. Er is een eerste ronde van bilateraal overleg geweest met de gemeenten in november-december. Wat die acht bouwlagen betreft,

heb ik nog eens informatie gevraagd. Ik heb een e-mail van de heer Baeyens gekregen waarin die me vroeg wat er aan de hand was. Mijn administratie zegt me dat ze foto's heeft getoond van een aantal dingen die er vandaag staan. Dat is besproken. De vraag werd gesteld of we daar nu al dan niet mee moesten doorgaan. We wilden tonen hoe het was en vragen hoe het nu verder moest en wat de gemeenten wilden. Het is niet zo dat wij hebben voorgesteld overal acht verdiepingen te plaatsen, integendeel. Dit moet zo snel mogelijk worden opgehelderd.

De heer Eric Van Rompuy: De heer Baeyens heeft me ook gecontacteerd. Hij stelt dat, als we ons in Vlaams stedelijk gebied bevinden, er op de Ninoofsesteenweg overal acht bouwlagen mogelijk zijn. Nu hoor ik dat de gemeente zelf het initiatief moet nemen. Er is een enorme communicatiekloof. De heer Baeyens is wel te goeder trouw. Hij is al in de zeventig. Hij zoekt geen profilering meer op dat vlak. Maar als zo iemand die gevolgtrekking maakt.

Minister Dirk Van Mechelen: Dan blijkt dat er echt wat misvattingen bestaan en dat we opnieuw zullen moeten inzetten op communicatie. We zijn natuurlijk al negen jaar bezig met dat planningsinstrument en vinden een aantal dingen evident. Voor wie daar echter voor het eerst mee wordt geconfronteerd, lijkt het dat het monster van Loch Ness boven water komt. Ik heb er in deze commissie ook al meermaals op moeten wijzen dat planningsgrenzen niets te maken hebben met administratieve grenzen. Ook toenmalig Vlaams minister Paul Van Grembergen is dat in deze commissie uitdrukkelijk komen zeggen. Zo bevat bijvoorbeeld de afbakening van Antwerpen vijftien gemeenten: dat loopt tot Niel en bevat zelfs Ekeren. Dat is een enorm gebied. Kontich zit daar deels in. Dan wordt gezegd dat dit het nieuwe stadsgewest Antwerpen wordt. Er is steeds uitdrukkelijk gezegd dat dit niet de bedoeling is van de ruimtelijke planning. Maar goed, de communicatie moet worden bijgestuurd.

De eerste ronde van het gebiedsgerichte overleg heeft plaatsgevonden, onder meer voor jullie deelgebied. De volgende rondes zullen nu ook plaatsvinden. Er is sprake van drie gebiedsprojectteams voor het ruime Zaventemse, drie projectteams voor de deelruimte Zellik-Groot-Bijgaarden en drie teams voor de deelruimte zuidelijke Kanaalzone. Dan komen er terugkoppelingsrondes naar de thematische stuurgroep. Vervolgens wordt het behandeld door de stuurgroep. Vervolgens zal een bilateraal overleg met alle stakeholders plaatsvinden. Pas dan wordt een voorontwerp van eindrapport gemaakt. Over dat voorontwerp zal dan een adviesronde beginnen, wat uiteindelijk zal leiden tot een voorstel van besluitvorming aan de Vlaamse Regering. Tussen de voorlaatste en de laatste stap zit natuurlijk een hele fase van contacten en politieke discussie,

die vanzelfsprekend ook in het parlement zal worden gevoerd. Desnoods kan hier tussentijds nog eens een toelichting worden gegeven. Dat is geen probleem voor mij: hoe meer transparantie in dit debat, hoe liever, willen we dit bereiken.

Van dat flankerend beleid wordt werk gemaakt. Met die gesprekken wordt begonnen. Ik neem aan dat ook minister Vandenbroucke daar intensief mee aan de kar gaat trekken. Wat de bedrijventerreinen betreft, heb ik een antwoord gegeven. Er moet eens duidelijk worden gezegd waar dat niet kan en om welke redenen. Die Vokaartjes leiden echter tot enorme verwarring.

De heer Demesmaeker had vragen bij die concentratie. Dat is ook het debat dat nu woedt over de afbakening van Antwerpen. We moeten daar 600 of 700 hectare aanduiden, maar we komen aan 300 hectare, en dat leidt dan nog eens tot gewapende burgeroorlogen. Daarmee wil ik maar aangeven hoe moeilijk dat is. Nochtans is er heel wat potentieel langs het Albertkanaal richting Limburg. Limburg heeft heel wat bedrijventerreinen en ook de financiële middelen, via de Limburgse Reconvertie-maatschappij (LRM), om te investeren in het gebruiksklaar maken daarvan. Het debat is nu opgestart om te bepalen welke activiteiten waar kunnen.

Ze moeten ook worden gebracht naar potentiële arbeidskrachten. Dat is een van de grote uitdagingen. In Brussel vinden we geen mensen en worden fabrieken bijgebouwd. In Diest en Tienen smeken ze om jobs en bedrijventerreinen. Dat is een discussie die we nu pas kunnen voeren, omdat we eerst moesten aantonen dat het niet kan in die stedelijke gebieden en we dit dus enigszins moeten rekken, zonder het buitengebied vol te bouwen. Dan blijkt dat de kleinstedelijke gebieden een belangrijke rol kunnen spelen. Dan komen we natuurlijk tot de stedelijke netwerken. Daarom wordt op korte termijn in het RSV de mogelijkheid geïntroduceerd van bijzondere economische knooppunten. Dat is hier al toegelicht. Zo is Meer-Hoogstraten geen economisch knooppunt, maar de transportzone kan er worden verdubbeld. Er is natuurlijk een enorme capaciteit om daar bijvoorbeeld logistieke bedrijven aan te trekken. De puzzelstukken beginnen dus juist te vallen.

Dan is er de discussie over de vernederlandsing en de toewijzing van kavels. De heer Demesmaeker heeft mee het debat in de pers op gang gebracht. De door de Vlaamse Regering goedgekeurde visienota bevat inderdaad de afspraak om het voorstel van decreet mee in overweging te nemen. Momenteel onderzoeken we hoe we dit juridisch nog beter kunnen formuleren. Het staat immers in de sterren geschreven dat we nog niet aan het einde van de rit zijn. Er is de Raad van State en vervolgens het Grondwettelijk Hof en Europa. Toevallig kwam ik vorige week bij een werkvergadering de gewezen kabinetschef van de gouverneur van Vlaams-Brabant

tegen. Hij zei dat hij dit had gelezen, maar dat ook hij jaren zijn tanden had stukgebeten op het vinden van een formulering ter zake. We proberen dat echt zo vast als beton te maken, zodat het kan overleven. We vinden immers dat we dit zouden moeten kunnen doen.

Ik moet nakijken wat die grootschalige recreatie rond de ring is. Dat zit mee in heel dat pakket. Ik zal daar zeer nadrukkelijke vragen over laten stellen, zodat men me dat ook nog eens toelicht.

Ik weet dat, als het gaat over deze regio, het woordgebruik moeten worden gewikt en gewogen. Ik zal de administratie dus vragen om een woord als 'periferie' niet langer te hanteren.

Mochten er nog vragen zijn over de diverse standpunten van de gemeenten, ik heb ze bij, zij het zeer rudimentair. Als de eerste fase achter de rug is, kunnen we dat eventueel eens komen toelichten in de commissie.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Het is goed dat de commissie dit regelmatig bekijkt. Mijn collega's zijn wel schepen. Ze volgen dat niet alleen vanuit het parlement, maar eigenlijk vanop het terrein, zeker als ze schepen van Ruimtelijke Ordening zijn. Ik ben dat natuurlijk niet. Daarom vraag ik daar voor de derde maal al aandacht voor. Ik zal alleszins het antwoord nog eens goed nalezen. Het is best mogelijk dat er een verkeerde perceptie bestaat over een en ander. Bij een aantal mensen leeft echter de fundamentele overtuiging dat het uitgangspunt zelf verkeerd is. U zegt dat het niet de bedoeling is te komen tot suburbanisatie. Blijft men echter het uitgangspunt van de focusbepaling hanteren, dan zou dat er eventueel wel toe kunnen leiden, ook al is het niet zo bedoeld. Die vrees is niet weggenomen. Ik wil in het RSV eens een aantal definities opsnorren, bijvoorbeeld als het gaat over de vraag hoe het kasteel van Gaasbeek en heel het domein eromheen wordt bestempeld. Dat kreeg toen ook al de stempel 'stedelijk'.

Mijnheer de minister, daarom is het goed dat we het hier af en toe eens doornemen. Ik zal uw antwoord nog eens rustig nalezen.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Ik ben geen schepen van Ruimtelijke Ordening en dus ook geen specialist, maar ik volg dit van nabij. Het is goed dat mensen uit de rand deze commissie bezoeken. Mijnheer de minister, het is goed dat u de naamswijziging overweegt. Het VSGB bestaat eigenlijk niet. Het suggereert dat er rond Brussel een stedelijk gebied ligt, wat niet het geval is.

Het bestaat niet, maar men wil het per se creëren. Dat leidt tot die begripsverwarring. Ik pleit dan ook voor een andere naam. De sterkte is het openruimtenetwerk en dat alles daaraan wordt afgewogen. Dat is heel positief.

We moeten oppassen met de verdichting van een aantal kernen. Er zitten gemeenten en delen van gemeenten bij zoals Ruisbroek en Negenmanneke, die aansluiten bij Brussel en waarvan gezegd wordt dat er ruimte is om te verdichten en eventueel de hoogte in te gaan. Dat gebied is nu al sterk verstedelijkt, het is nu al overloopgebied. Daar is niet meer verstedelijking en verdichting nodig, maar net minder.

Mijnheer de minister, u zegt dat u de grootscheepse recreatie zult nakijken. Als er in Halle-Vilvoorde nood is aan recreatie, dat men dan investeert in goede cultuurcentra. Dinsdag was ik op zo'n projectteam in Sint-Pieters-Leeuw.

De communicatie die daar werd gevoerd, was verhelderend. Ik stel voor dat we dit eens toelichten in onze commissie en misschien ook in de commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand. De perceptie is niet goed. We hebben nood aan een duidelijk overzicht van waar we naartoe willen en wat de bedoeling is.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer Demesmaeker, ik neem aan dat dit laatste gaat over de zuidelijke Kanaalzone. De gemeenten Drogenbos, Sint-Pieters-Leeuw, Beersel en Halle hebben allemaal positief gereageerd op de toelichting. Ik stel voor dat we dit meegeven.

De heer Mark Demesmaeker: Ik bedoel voor het geheel.

Minister Dirk Van Mechelen: Ja. Ik bedoel dat alle gemeenten positief hebben gereageerd. Het is goed dat u datzelfde gevoel had.

De projectteams zijn nu aan het werk. Daarna volgt er een terugkoppelingsronde naar de thematische werkgroepen om dat te vertalen. Dan komt het naar de stuurgroep. Nadat het in de stuurgroep is besproken, na het bilateraal overleg met de stakeholders, en vóór de opmaak van het voorontwerp van eindrapport, stel ik voor dat we in de commissie een volledige toelichting geven over de stand van zaken. Nadien zal de regering haar verantwoordelijkheid nemen en zal de bevoegde minister zeggen: dit doen we wel, en dat niet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de gevolgen van het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in de zaak-Hamer tegen België voor het aangekondigde nieuwe decreet ruimtelijke ordening

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de minister, collega's, op 27 november 2007 oordeelde het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat het herstel in de oorspronkelijke staat, zoals geregeld in artikel 149 van het decreet op de ruimtelijke ordening, moet worden beschouwd als een strafrechtelijke straf. Tot deze uitspraak werd de herstellvordering, zoals geregeld in artikels 149 en 151, beschouwd als een burgerlijke vordering, met name een vordering tot teruggave, aldus het Hof van Cassatie in zijn arrest van 24 februari 2004.

De kwalificatie van de herstelmaatregel als straf zal vergaande gevolgen hebben voor de toepassing van het handhavingsluik van het decreet. Zo vereist artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) dat bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde vervolging eenieder recht heeft op een behandeling van de zaak binnen een redelijke termijn. In casu oordeelde het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat mevrouw Hamer sinds het PV van februari 1994 strafrechtelijk werd vervolgd voor het in stand houden van een illegale constructie.

De procedure sleepte tussen acht en negen jaar aan, waarbij het Hof van oordeel was dat stedenbouwkundige aangelegenheden geen bijzonder complexe zaken zijn en dus de redelijke termijn in de zin van artikel 6, werd overschreden. In Vlaanderen bevinden zich grote groepen van mensen in dezelfde situatie als mevrouw Hamer, dus in een situatie waar er een strafvervolgung tegen hen loopt die in de zin van artikel 6 van het EVRM onredelijk lang duurt.

Een ander belangrijk gevolg van dit arrest is de onverenigbaarheid van de combinatie tussen artikel 146 en 149, paragraaf 1 van het decreet op de ruimtelijke ordening, met het rechtsbeginsel 'non bis in idem', dus verbod op een dubbele bestraffing. Artikel 146 voorziet immers in een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en/of een geldboete van 26 euro tot 400.000 euro, terwijl in artikel 149, paragraaf 1, staat geschreven: "Naast de straf kan de rechtbank bevelen de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen of het strijdige gebruik te staken, en/of bouw- of aanpassingswerken uit te voeren en/of een geldsom te betalen gelijk aan de meerwaarde die het goed door het misdrijf heeft verkregen."

Aangezien een herstelmaatregel thans moet worden beschouwd als een straf, veroorzaakt deze combinatie een dubbele bestraffing, waardoor ze strijdig wordt met artikel 4 van het zevende protocol bij het EVRM, en artikel 14 van het Internationaal Verdrag Burgerlijke en Politieke Rechten. Ook hier zijn er dus in Vlaanderen groepen mensen die tweemaal zijn gestraft voor hetzelfde feit of riskeren tweemaal gestraft te worden voor eenzelfde feit. Dat dit gevolgen heeft, bewijst de zaak *Surfers Paradise*, waar de rechtbank de debatten laat heropenen. De verdediging vraagt de heropening van de debatten omdat het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) een ander licht werpt op de rechtsvraag op de ruimtelijke ordening. Een herstel moet door het arrest ook als straf worden aanzien.

Daarnaast zijn er ook gevolgen voor de verjaringstermijn van de herstellvordering. Wanneer een herstelmaatregel een straf is, dient een herstellvordering te worden beschouwd als een strafvordering. Stedenbouwmisdrijven kunnen worden gekwalificeerd als wanbedrijven en verjaren dus na vijf jaar, te rekenen vanaf de dag dat het misdrijf werd gepleegd. De herstellvordering zal dus naar aanleiding van het arrest van het EHRM van 27 november 2007, verjaren na vijf jaar te rekenen vanaf de dag dat het stedenbouwmisdrijf plaatsvond, voor zover de constructie zich bevindt buiten ruimtelijk kwetsbaar gebied.

Mijnheer de minister, u weet dat het Vlaams Belang het niet eens is met het feit dat een bouwmisdrijf binnen ruimtelijk kwetsbare gebieden nooit kan verjaren.

Tot slot is door de kwalificatie van de herstelmaatregel als straf, artikel 151 van het decreet op de Ruimtelijke Ordening, strijdig met de bevoegdheidsverdeling tussen de burgerlijke rechtbank van eerste aanleg en de correctionele rechtbank, zoals geregeld in artikel 569 van het gerechtelijk wetboek van strafvordering. Het zijn immers uitsluitend de correctionele rechtbanken die bevoegd zijn om straffen uit te spreken aangaande wanbedrijven.

Mijnheer de minister, vrijdag 18 januari 2008 werd de visienota over de herziening van de regels over de ruimtelijke ordening door de regering goedgekeurd. In welke mate hebt u in uw visienota rekening gehouden met het arrest van het Europees Hof van de Rechten van de Mens van 27 november 2007? Hoe past de administratie zich in het kader van het handhavingsbeleid, aan het bovenvermelde arrest aan?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw de voorzitter, in samenwerking met de juristen van het departement RWO als van het agentschap Inspectie RWO (ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed) zal ik proberen zo minutieus mogelijk te antwoorden. Mijnheer Huybrechts, ik wil bij voorbaat stellen dat we het met de interpretatie die u aan het arrest geeft, niet eens zijn.

Op 27 november 2007 werd België inderdaad veroordeeld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens voor de schending van de redelijke termijn in de zin van artikel 6.1 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Het is een heel belangrijk arrest dat tot handelen zal nopen. Het is ook van groot belang de juiste gevolgen te trekken uit het arrest, te meer nu voor de nabije toekomst een ingrijpende bijsturing van de regelgeving gepland wordt en deze gelegenheid te baat moet worden genomen om ons decreet formeel bij te stellen. Dat is ook mijn ambitie.

De veroordeling heeft betrekking op de duurtijd van een strafrechtelijke vervolging wegens inbreuken op het Vlaamse decreet. Het arrest is bovendien het eerste waarin de afwikkeling van de herstellvordering, ingesteld namens het algemeen belang voor de strafrechter, wordt onderzocht. De huidige zaak betrof een vervolging voor de strafrechter wegens de instandhouding van een illegaal weekendverblijf en de kapping van circa vijftig dennenbomen op een perceel, gelegen te Zutendaal in bosgebied. De vervolging was gericht tegen mevrouw Judith Hamer, wonende te Nederland en met Nederlandse nationaliteit. Het weekendverblijf was opgericht door de vader van de betrokkene in 1973. Zij bekam het onroerend goed in eigendom via erfenis in 1993, waarna zij in 1994 overging tot renovatie van het weekendverblijf, beweerdelijk voor een bedrag van 50.000 euro, en het kappen van een aantal bomen.

Naar aanleiding van deze werken in 1993, werd begin 1994 proces-verbaal opgesteld voor zowel de kapping als de instandhouding van het illegale weekendverblijf. Een vordering tot herstel in de vorige staat werd ingeleid op 19 juni 1995, waarna het parket een eerste dagvaarding uitbracht op 25 juni 1999. De correctionele rechtbank te Tongeren achtte de feiten niet bewezen en besloot tot de vrijspraak op 26 mei 2000, dus binnen het jaar.

Na hoger beroep van het Openbaar Ministerie achtte het hof van beroep te Antwerpen mevrouw Hamer echter wel schuldig op 6 februari 2002. Er is dus een uitspraak in beroep na anderhalf jaar. Ook het hof was echter reeds de mening toegedaan dat de duur van de strafvervolging de redelijke termijn had overschreden, zodat het zich conform artikel 21 in de Voorafgaande Titel van het Wetboek tot Strafvordering beperkte tot een eenvoudige schuldigverklaring, met daarnaast een veroordeling tot het gevorderde herstel in de vorige staat als maatregel van teruggave.

Het daaropvolgende cassatieberoep van de veroordeelde werd afgewezen op 7 januari 2003, dus binnen een termijn van minder dan een jaar na het arrest van het Hof van Beroep. Het weekendverblijf werd ingevolge betekening van het vonnis door de stedenbouwkundige inspecteur gesloopt in juli 2004. Het is niet onbelangrijk om deze feiten correct weer te geven voor de interpretatie van het arrest.

De motivering van het arrest van 27 november 2007 van het Europese Hof van het Rechten van de Mens ligt in de tijdsduur die is verlopen tussen het proces-verbaal van vaststelling van de onwettige toestand, dus februari 1994, en de afhandeling van de internrechtelijke procedure, namelijk januari 2003, na het arrest in cassatie, en meer nog in het tijdsverloop tussen genoemd pv van februari 1994 en de dagvaarding door het parket van mei 1999, dus vier jaar.

Hoewel de duurtijd van de procedure voor de drie gerechtelijke instanties, namelijk eerste aanleg, hoger beroep en cassatie, op zich niet onredelijk wordt geacht, namelijk 3,5 jaar, vindt het Hof dat men voor de berekening van de redelijke termijn moet beginnen te rekenen vanaf het opstellen van het pv en dus niet van het moment dat de dagvaarding door het parket is ingesteld. Dat is primordiaal in dit arrest.

Kort samengevat, het Europees Hof voor de Rechten van de Mens stelt dat het opleggen van de maatregel van afbraak binnen een redelijke termijn zou moeten worden opgelegd en dat deze termijn start vanaf de opmaak van een pv. Dat komt erop neer dat de termijn niet wordt geacht te starten vanaf het ogenblik waarop de vordering bij de rechter wordt ingeleid. Dit heeft aanzienlijke gevolgen voor lopende procedures.

Ter verduidelijking dient zeker meegegeven te worden dat het Hof het dus niet over de herstelmaatregelen in het algemeen heeft, maar enkel over een bepaalde herstelmaatregel, namelijk de maatregel van afbraak. Het arrest houdt wel een verplichting in naar de toekomst: het Vlaamse Gewest moet nastreven dat de redelijke termijn wordt geëerbiedigd bij het opleggen van een herstelmaatregel. Het Vlaamse Gewest heeft evenwel geen vat op de parketten. Ze zijn immers federaal en behoren tot de rechterlijke macht. De administratieve overheden, namelijk gemeentelijke en gewestelijke, kunnen hier wel bijdragen. Als vervolging door de parketten uitblijft, kunnen genoemde overheden burgerlijk dagvaarden om zo vooralsnog de redelijke termijn te respecteren.

Mijnheer Huybrechts, mocht u aan mijn intenties twijfelen: het arrest-Hamer noopt tot een doordachte revisie van de huidige regelgeving, die perfect spoort met de visienota die we ondertussen reeds hebben uitgeschreven en die is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. U zult versteld staan van wat we daar op papier zetten. Ik hoop dat het in het parlement zal worden goedgekeurd met uw steun.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de minister, is uw visienota dan in overeenstemming met het arrest van het Europees Hof? Hebt u daar op voorhand al rekening mee gehouden?

Minister Dirk Van Mechelen: We zijn daar al zeer lang mee bezig. We zitten met het aspect redelijke termijnen, maar ook met het aspect van de verjaring van de herstelmaatregelen. U zult zien dat we in ons ontwerp van decreet een zeer belangrijke bepaling hebben opgenomen die hier absolute duidelijkheid over zal verschaffen.

We zijn het nog over één ding oneens, namelijk de kwetsbare gebieden waarvan ikzelf en de Vlaamse Regering de mening blijven toegedaan dat daar de verjaring niet mogelijk is.

De heer Pieter Huybrechts: Ik heb daarnet al gezegd dat we het daar niet mee eens zijn, maar dat is een andere zaak. Ik hoop maar dat de dubbele bestraffing van de baan is.

U zult toch rekening moeten houden met de uitspraken en met het feit dat eenieder het recht heeft op een redelijke termijn. U zult het hier zeker met mij eens zijn.

Minister Dirk Van Mechelen: In de visienota die op heel wat websites staat, kunt u de termijnen zelf lezen.

De heer Pieter Huybrechts: Dat is prima.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de toenemende ruimtelijke druk op de dorpen aan de kust

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: De ontwikkeling van de kustgemeenten is een thematiek die al veel aandacht kreeg. Mijn invalshoek is niet ruimtelijke ordening, maar monumentenzorg. Ik merk dat er steeds meer op elkaars terrein wordt gewerkt en dat is interessant.

De bebouwing langs de kustlijn heeft een zeer grote druk gelegd op de erfgoedwaarde van veel bestaande bebouwing aan de kust. Ik bedoel dan de steden en de gemeenten die aan de kust zelf zijn gelegen. De erfgoedwaarde is gedurende vele decennia niet naar waarde geschat. Er is heel veel verdwenen. Bij nader toezien zijn er ook erfgoedwaarden te vinden in duingebieden en in het polderland, en er zijn ook nog ecologisch waardevolle gebieden. Die aandacht voor de kust is terecht en zeker nodig.

De problematiek schuift echter letterlijk op naar de dorpen die meteen achter de kustlijn zijn gelegen. Als

je de kaart bekijkt, dan zie je dat er tussen Knokke en De Panne tal van kleine dorpen liggen. Ik citeer even: Uitkerke, Nieuwmunster, Vlissegem, Klemskerke, Wilskerke, Leffinge, Lombardsijde, Slijpe, Mannekensvere, Sint-Pieters-Kapelle, Ramskapelle, Wulpen, Bootshoeke en zo meer. Het zijn allemaal dorpen of gehuchten in het hinterland waar heel wat mensen naartoe trekken op een mindere dag voor het strand, om er te wandelen of te fietsen. Het zijn dorpen die meestal uit de handen zijn gebleven van bouwgrage immobiliënbedrijven. Ze hebben meestal hun typisch rurale karakter kunnen behouden. Niet al deze dorpen hebben evenveel erfgoedwaarde, maar ze bezitten wel specifieke kwaliteiten als geheel, als een ensemble van uiteenlopende gebouwen, publieke ruimten en open gebied.

Aangezien het over polders gaat, gaat het om een vlak gebied met een vergezicht. Dat zijn kenmerkende dorpen met vrij veel waardevolle gebouwen. Als men de inventarissen van het bouwkundig erfgoed erop naslaat, dan staan er vrij veel gebouwen uit die dorpen in. Ik pleit niet voor een algemene bescherming van deze dorpen vanuit het standpunt van een monumentenzorger, maar voor een evolutie die zo goed mogelijk rekening houdt met de eigenheid van de dorpen zelf. De eigen kwaliteiten zie je niet alleen in de harde bouwkundige elementen. De dorpen worden ook gekenmerkt door een aantal immateriële kwaliteiten zoals het nog vrij sterke gemeenschapsleven met kleinschalige winkels, cafés en een sterk verenigingsleven, de rust en de stilte. Die eigenheid komt steeds meer onder druk te staan. De kustlijn is immers vol geraakt.

De projectontwikkelaars zoeken nu naar nieuwe mogelijkheden. Dat doen ze omdat ze goed weten dat de aantrekkelijkheid van onze kust niet afneemt. Meer zelfs, er zijn veel welgestelde Belgen die graag een tweede verblijf aan de kust willen kopen. Er is een nieuw fenomeen opgetreden de laatste jaren, namelijk de pensioenmigratie. Het gaat om mensen die hun oudere dag aan de kust willen slijten. De kust is en blijft een aantrekkelijke plek voor mensen van de derde leeftijd. De immobiliënsector weet dat maar al te goed. Alleen staat de kust haast vol, en daarom werpt Koning Immo zijn begerige blikken steeds meer op het hinterland.

Wie dat hinterland doorfietst, ziet steeds meer panelen van bouwprojecten opduiken, in en aan de rand van deze dorpen. De ontwikkelaars kopen uitgebloeide handelszaken op, huizen die leeg komen te staan, en werken vaak het verval in de hand door bewuste verwaarlozing. Ze doen dat zelfs zeer geduldig, zodat ze na een aantal jaren meerdere aaneensluitende panden verwerven, die ze dan afbreken om er vervolgens middelgrote appartementsgebouwen op te kunnen neerpoten. Dat de architecturale kwaliteit daarbij niet hun prioritaire aandacht wegdraagt, en zeker niet de meest drijvende factor is, hebben ze gedurende decennia aan de kust bewezen. De blokken die ze er neerzetten, bevatten meestal weinig of

geen appartementen voor gezinnen. Het gaat vaak om studio's en appartementen met één slaapkamer. Dat is het gevolg van de pensioenmigratie, maar ook van de uitgebloeide gezinnen.

Naast de schade die aangericht wordt aan de leefgemeenschap doordat er een steeds meer gemengde bevolking komt, en aan de eigenheid van de dorpen doordat steeds meer kenmerkende gebouwen worden afgebroken, hebben de projecten ook een pervers effect op de grond- en pandenprijs, want die gaat pijlsnel de hoogte in. Ik heb in een paar dorpen mogen meemaken dat de dorpsbewoners boos worden op de actievoerders die tegen bepaalde ingrepen protesteren, omdat ze bang zijn dat ze hun huis of grond later niet meer zullen kunnen verkopen. Er is vaak een dubbelzinnige houding merkbaar bij dorpsbewoners. Ze zien immers het manna aan de hemel verschijnen.

Hetzelfde geldt trouwens voor de Vlamingen in de Vlaamse rand, twee generaties geleden. Via een gelijkaardig fenomeen is de Vlaamse rand zijn eigenheid verloren onder externe druk. Ook de druk van de Nederlanders op Voeren en Riemst is hier een voorbeeld van.

Helaas zijn heel wat gemeentebestuurders, in colleges en gemeenteraden, zelf in sterke mate verbonden met de vastgoedsector. In de meeste gevallen wordt dit goed gecamoufleerd. Ik heb eens een analyse gemaakt, en de bestuurders zorgen ervoor dat de partner of andere familieleden de officiële functies opnemen en zelf niet als promotor optreden. Je moet wel stekeblind zijn om dat niet te zien. De rol van de gemeentebesturen valt niet te onderschatten: zij zijn verantwoordelijk voor het opmaken van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, voor de sloop- en de bouwvergunningen. Ze hebben alle sleutels dus in handen.

Mijnheer de minister, de problemen zijn nog niet zo groot dat we de handdoek in de ring moeten werpen, maar het is wel hoog tijd om een sterk beleid te ontwikkelen. Ik vraag niet om elke ontwikkeling in de dorpen onmogelijk te maken, want ik ben niet uit op een beleid dat op nostalgie steunt, maar ik vraag wel om een geïntegreerd beleid voor dat hinterland te ontwikkelen. Voor de minister van Ruimtelijke Ordening is een verantwoordelijkheid weggelegd.

De huidige planttechnologie van ruimtelijke ordening voorziet niet echt in een mogelijke en grote geïntegreerde thematische aanpak. Ik ben geen specialist op dit terrein, want ik ken enkel de grote lijnen, maar u zult me straks wel aanvullen of corrigeren. Met 'thematisch' bedoel ik een geheel van samenhangende problemen die ook een samenhangend beleid vereisen. Dat is het geval voor de dorpen achter de kust.

Ik wil daarom, een beetje tegen mijn natuur als communist in, pleiten voor een sterke rol van de Vlaamse

overheid. We hebben nood aan het ontwikkelen van een algemene visie op de verhouding tussen het eerste wonen en de tweede verblijven, op de open ruimte, op de architecturale kwaliteit en het evenwicht tussen bouwvolumes, en op het monumentaal erfgoed. Er kunnen afspraken worden gemaakt over de grootte en hoogte van bouwvolumes, over het type wooneenheden, bijvoorbeeld gezinnen versus studio's, over de omgang met gezichtsbepalende gebouwen, om wilde sloop te voorkomen, over landschapselementen, over socialewoningbouw, want ook die moet sterk worden bevorderd enzovoort. We moeten niet uitkomen bij een beleid dat een stolp over deze dorpen zet, maar dat een leefbare en kwalitatieve ontwikkeling mogelijk maakt.

Mijnheer de minister, erkent u de problematiek? Zijn er plannen om de problematiek grondig aan te pakken?

Welke ankers, letterlijk en figuurlijk, zijn opgenomen in de bestaande regelgeving om de druk van de vastgoedsector op de dorpen te verlichten, om de kwaliteit van de dorpskernen te bewaren en te versterken, om het waardevolle, maar niet steeds beschermde, erfgoed te bewaren en te valoriseren?

Werd hierover in het verleden al overleg gepleegd met de gemeentebesturen? Is het niet nodig dergelijk overleg te formaliseren?

Werd hierover reeds overleg gepleegd met de sectoren uit de belendende percelen, zoals met de provinciale diensten die werken aan het plattelandsbeleid of met de landbouwsector?

Is er reeds onderzoek gevoerd naar of werd reeds gewerkt aan het ontwikkelen van een visie binnen de diensten voor het onroerend erfgoed en werd de Vlaamse Bouwmeester daarbij betrokken?

De voorzitter: De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze problematiek is al gedeeltelijk aan bod gekomen bij de bespreking van de herziening op korte termijn van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV).

We moeten inderdaad goed weten wat onze verwachtingen zijn over bepaalde gebieden in Vlaanderen. Het gebied Brugge-oosthoek-Westhoek vormt een soort zilveren driehoek voor de toekomst. Dat is nu trouwens al gedeeltelijk het geval, want door de vergrijzing komen mensen naar die streek. Ze wensen er te verblijven, aan cultuur en sport te doen en creatief bezig te zijn. De streek biedt veel troeven.

Iedereen die op het lokale niveau actief is, moet goed beseffen dat er keuzes gemaakt moeten worden. Ik woon

in Brugge. Een bepalende factor daar is de havenontwikkeling van Zeebrugge. We zitten bijvoorbeeld met een waterweg die men door Damme wenst te trekken. We moeten er goed over nadenken wat we met die streek willen doen. Het is het een of het ander, en als men voor een bepaalde optie kiest, dan moet de overheid er ook achter staan en helpen om bepaalde zaken te realiseren. Het gaat hierbij niet enkel over ruimtelijke ordening, maar ook over toerisme, cultuur, sport en dergelijke meer. Er moet met andere woorden een algemene visie op de streek worden ontwikkeld.

Iedereen is het erover eens dat de kust natuurwaarde moet hebben en dat de kustlijn lelijk en zielloos is op het vlak van stijl en architectuur van de appartementen. We moeten vermijden dat de dorpen hetzelfde lot ondergaan. Als het zo verder gaat, zal voor de komende generatie de aantrekkingskracht van de streek verminderen. Als we blijven ingaan op de eisen van de consument, zorgen we ervoor dat de kust niet langer aantrekkelijk is. Dan zullen de mensen wegtrekken naar het buitenland, bijvoorbeeld naar Frankrijk of Nederland, want daar is het uitzicht veel esthetischer.

Ik ben allang bezig met de dossiers over de duinen en het strand. Sommigen vinden het thema lachwekkend. Er is echter een belangrijke economische en toeristische invalshoek aan verbonden. Voor bepaalde streken in Vlaanderen, denken we bijvoorbeeld ook aan Limburg, moeten we keuzes maken. Vanuit het beleid moeten we ervoor zorgen dat een aantal streken decretaal gevrijwaard blijven. Op die manier kunnen de gebieden blijven dienen waarvoor ze dienen, en kunnen de mensen er terecht om zich te ontspannen in deze chaotische, stresserende tijden. Deze commissie kan ter zake de roerganger zijn, en wij moeten ons best doen om onze collega's in het Vlaams Parlement te overtuigen.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil me graag aansluiten bij deze vraag als ervaringsdeskundige en als burgemeester van een stad die net achter de kustgordel ligt. Ondertussen ben ik bijna tien jaar burgemeester, en ik heb in die tijd een hele evolutie meegemaakt aan de kust. Ik heb ook gezien wat de gevolgen van die evolutie zijn voor het directe hinterland van de kust.

Mijnheer Caron, uw vraag is heel goed getimed, want dinsdag jongstleden heeft de provincie de nieuwe editie van Kustkompas voorgesteld. Daarin komt duidelijk aan bod dat de kust verder aan het vergrijzen is. Ik lees eventjes voor: "In 2004 telde de kust tegenover elke 100 personen jonger dan 20 jaar, 147 zestigplussers. In 2006 is dit al opgelopen tot 156 en volgens prognoses zal dit verouderingsgedrag in 2015 zelfs de 200 benaderen."

Ik citeer uit de visie van de provincie: “Betaalbaar wonen blijft een heikel punt, ook al omdat veel senioren een tweede verblijf aan de kust kopen, wat de prijs de hoogte injaagt. Daardoor trekken veel jongeren weg uit de kustgemeenten.”

Het stadsbestuur is nu bezig met de afbakening van het kleinstedelijk gebied. We bevinden ons binnen zeer strikte grenzen. De extra ruimte om te wonen en te werken is beperkt. De provincie houdt een pleidooi voor betaalbaar wonen. We stellen echter vast dat de bouwgrondprijzen de afgelopen 10 jaar zijn gestegen van 40 euro per vierkante meter naar 200 à 250 euro per vierkante meter. Wij zouden meer inspraak moeten hebben in een aantal parameters die de provincie hanteert inzake de woonverdeling en het aansnijden van nieuwe woongebieden.

Ik volg gedeeltelijk het pleidooi voor hoogbouw. We mogen echter niet vergeten dat de gemeente veel meer voordeel heeft bij de bouw van sociale appartementen dan bij de bouw van sociale woningen. Sociale appartementen zijn een parameter van het Gemeentefonds. Vijf sociale appartementen brengen de gemeente veel meer op van het Gemeentefonds dan sociale woningen. Ik sluit me aan bij het pleidooi van sp.a-spirit voor een wijziging van de parameters van het Gemeentefonds, waarbij ook sociale woningen in aanmerking zouden moeten komen.

Ik pleit voor extra ontwikkelingskansen voor die gemeenten die net achter de kustlijn liggen. Zij zijn immers het eerste slachtoffer van de politiek aan de kust.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer Caron, dit is een boeiende vraag waar we een aantal invalshoeken kunnen aan koppelen.

Mijnheer Verfaillie, u had het over betaalbaar wonen in het hinterland, achter de kust. Anderzijds moeten we rekening houden met de beschermde dorpsgezichten. Waar ligt de grens? Wat kan er en wat kan er niet?

Er zijn al een aantal heel mooie pareltjes van dorpjes opgesomd. We kunnen er nog heel wat aan toevoegen. In Veurne bestaat daar geen inventaris van. Dat is een verantwoordelijkheid van elke burgemeester. Een aantal deelgemeenten zoals Steenkerke en De Moeren hebben een heel mooi bewaard dorpsgezicht. Verder zijn er Ettelgem bij Oudenburg met een heel mooi romaans kerkje, Zevekote bij Gistel of Zande bij Koekelare, Lissewege enzovoort.

De heer Van Nieuwkerke heeft gezegd dat die pareltjes ook belangrijk zijn voor de vrijetijdsbesteding, het toerisme, de natuur en de lokale economie. We moeten er

dan ook voor zorgen dat die juweeltjes in de toekomst niet kapot worden gemaakt. We moeten zorgzaam omspringen met gezichtsbepalende gebouwen, open velden enzovoort.

Ik heb zelf jaren aan de kust gewoond. Vanwege de prijzen ben ik verhuisd naar een poldergemeente. Ik heb daar vijftien jaar gewoond en ben dan teruggekeerd naar Oostende.

Ik moet de heer Van Nieuwkerke tegenspreken als hij het heeft over onze lelijke kust. Ik ben het daar niet mee eens. Wie vanuit Engeland met de boot aankomt, ziet een fantastische kustlijn, zelfs van dichtbij. Er zijn echter wel grenzen. Er zijn in de jaren zestig en zeventig fouten gemaakt. Een aantal zaken moet dus duidelijk in een bepaalde tijdsgeest worden bekeken. Nu moeten we erop toezien dat die fouten in de toekomst niet meer worden gemaakt.

Mijnheer de minister, kunt u initiatieven nemen om te vermijden dat voor het hinterland dezelfde fouten worden gemaakt als destijds met de kust? Hoe kan zorgvuldiger worden omgesprongen met waardevol niet-beschermde erfgoed? In Oostende hebben we een oplossing gecreëerd met het Villaplan. Ook Blankenberge werkt aan zijn erfgoed.

Mijnheer de minister, onlangs was er in een poldergemeente wat commotie over een pand dat werd afgebroken. Wat het slopen van zo'n pand betreft, hoeveel dagen zitten er tussen het afleveren van een bouwvergunning en het starten van de werken? Mag men beginnen slopen vanaf de datum van de verzending of vanaf de datum van ontvangst?

Mevrouw Joke Schauvliege: Heel Vlaanderen is bekommerd om de schoonheid van de kust. Onlangs heb ik in een interview gepleit voor een appartementstop aan de kust. Daar is toen heel veel reactie op gekomen. Ik ben er dan ook van overtuigd dat dit een zeer interessant debat is.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil het debat openrekken naar de andere provincies. Ik kan me inbeelden welke druk de kust legt op de achterliggende dorpen. Ook een grens kan een druk leggen op de dorpen. Tijdens de discussie over het structuurplan en de kortetermijnherziening heb ik daar al naar verwezen.

Iemand had het daarnet over mogelijke extra kansen die zouden ontstaan door de afbakening van het kleinstedelijk gebied. Er wordt ook heel duidelijk verwezen naar de rol van de gemeenten. De gemeenten moeten inderdaad hun verantwoordelijkheid nemen. Een gemeente kan opteren voor een bepaald beleid. Als er

echter bezwaarprocedures worden ingediend, dan moet die gemeente in haar beleid worden gevolgd. Als wordt geweigerd om een bepaald pand af te breken of om op een bepaalde locatie een appartement te bouwen, en de aanvrager vervolgens in beroep gaat en wel goedkeuring krijgt, dan staat de gemeente nergens.

Wat het kleinstedelijk gebied betreft, worden we geconfronteerd met een verdichtingsgraad. Verdichten is goed, maar we moeten er wel voor zorgen dat we de eigenheid van de dorpen en van de kleinstedelijke kernen niet tenietdoen. De regel die vandaag gehanteerd wordt, zeker bij ons in de provincie, gaat uit van 25 inwoners per hectare in kleinstedelijk gebied en men gaat ook de geschiedenis nog eens compenseren. Als men in een woonkern met redelijk grote kavels wil komen tot 25 woningen per hectare, wil dat zeggen dat men enkel kan compenseren door er appartementen te plaatsen. Naast een woning met een redelijke tuin, krijgt men dan serieuze appartementsblokken. Dan is het hek van de dam, want waarom mag de ene wel een appartement bouwen en de andere niet?

Moet de verdichting op die manier zo streng worden doorgetrokken, waarbij ook de historische gegevens gecompenseerd moeten worden? Dat brengt de eigenheid van de dorpen mogelijk in de problemen.

Een ander punt zijn de gezichtsbepalende panden. Ik besef dat niet alles kan worden erkend als effectief monument. Maar het ene dorp heeft ook wat meer gezichtsbepalende panden dan het andere. Wat kan een gemeente doen? Als er geen effectieve erkenning is en een gemeente vindt een bepaald pand mooi, vraagt de eigenaar natuurlijk wat er financieel tegenover staat om de gevel te behouden. Dat is dus een moeilijk verhaal. Wat kan een gemeente doen, ermee rekening houdend dat er in sommige gemeenten veel gezichtsbepalende panden zijn, met mogelijke financiële consequenties?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mevrouw de voorzitter, ik heb bewust gewacht met mijn uiteenzetting om te horen wat de mensen van de meerderheid te vertellen hadden.

Mijnheer Caron, ik heb veel begrip voor uw vragen en bekommernissen, want ik ben, net als vele anderen, gecharmeerd door pittoreske dorpen.

Collega's, ik wil signaleren dat er ook een minister voor Plattelandsbeleid bestaat en de discussie ruimer is dan de thematiek van de ruimtelijke ordening. Het is ook geen zwart-witverhaal, want er is een economische realiteit, waarin het spel speelt van vraag en aanbod.

Steeds meer senioren zoeken de kust en het hinterland op om er te wonen. Ik wil er wel bij vermelden dat het

meestal gegoede burgers zijn, die zorgen voor de welvaart in de streek. Er is niet alleen de druk op de gemeenten en het stadsgezicht, maar er is ook de vergrijzing.

Ik heb enkele weken geleden een interpellatie gehouden over, volgens mij, het gebrek aan een coherent Vlaams plattelandsbeleid. Mijnheer Caron, mijnheer Verstreken, mijnheer Van Nieuwkerke, ik raad u aan om mijn motie opnieuw te lezen en u zult vaststellen dat uw pleidooi er perfect in verwoord staat. Ik heb helaas wel moeten vaststellen dat u allen mijn motie hebt afgekeurd. (*Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie*)

Mijnheer Verfaillie, dat is nog eens een bewijs hoe hypocriet het er hier aan toegaat. Lees mijn motie, lees dan uw uiteenzetting van vandaag en leg de twee naast elkaar. Ik laat het aan u om een oordeel te vellen.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, als bescheiden Limburger kom ik nu als laatste aan het woord. De problematiek van de kust is voor een deel vergelijkbaar met Limburg. We hebben in Zuid-Limburg nog veel echte plattelandsgemeenten. Ik verwijs naar gemeenten als Heers, Borgloon of Riemst en heel de gordel rond Tongeren.

Mijnheer de minister, ik denk dat er in eerste instantie een verantwoordelijkheid speelt van de gemeentebesturen zelf. Een gemeentelijk structuurplan kan daar een aantal oplossingen aan geven. Dat hebben wij zo ervaren. Door gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen kan men ook de problematiek van de appartementen aanpakken, want de ene wil op een zo klein mogelijke oppervlakte zo veel mogelijk woningen bouwen en de andere krijgt daar geen toestemming voor. Dat is dus zeer rekbaar.

Ik nodig u uit om in de plattelandsgemeenten in Zuid-Limburg rond te rijden, waar men appartementsbouw de ene keer wel toestaat en de andere keer niet. Op basis van welke argumenten dat gebeurt, is mij niet altijd duidelijk. Maar die discussie hebben we al eens gevoerd.

In Limburg hebben we vergelijkbare problemen. We hebben last van de pensioenmigratie van de Nederlanders. Heel veel mensen – in de grensstreek, het Maasland tot in Zuid-Limburg – komen bij ons wonen. Eigen inwoners hebben natuurlijk ook boter op het hoofd, want ze verkopen liever aan een Nederlander, want dan kunnen ze er meer voor krijgen. Dat is een realiteit, dus het zou eens goed zijn om hierover een debat te voeren.

Mijnheer Sintobin, u hebt natuurlijk wel een punt dat de politiek ten aanzien van het platteland een vrij onbekende politiek is bij deze Vlaamse Regering. Ik onderschrijf dat. Het gaat altijd over de dertien centrumsteden.

Mijnheer de minister, een andere ontwikkeling is de verpaarding van het platteland. We zien overal paar-denliefhebbers opduiken en het landschap helemaal veranderen.

De verdichting die men nu toepast op het platteland, is volgens mij geen goede ontwikkeling, maar ze wordt nogal eens gestimuleerd door de mensen van ruimtelijke ordening, terwijl er veeleer een pleidooi zou moeten zijn voor kleinschalige meergezinswoningen.

Het probleem dat zich aan de kust voordoet, doet zich ook in andere regio's in Vlaanderen voor. Mevrouw de voorzitter, het zou interessant zijn om daar eens nader op in te gaan, niet alleen vanuit de invalshoek ruimtelijke ordening, maar ook vanuit plattelandsbeleid, want de problemen die de heer Caron terecht signaleert, zijn ook voor een aantal andere plaatsen van toepassing.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw de voorzitter, collega's, de vragen hierover leven al een paar weken in deze commissie. De uitdaging op het vlak van bewonings- en recreatiedruk is ons niet vreemd. We worden bijna wekelijks geconfronteerd met dossiers, niet het minst met bouwberoepen, waarbij het niet gemakkelijk is om een oordeel te vellen. Ik zeg altijd: het voordeel van minister zijn, is dat men mag beslissen, het nadeel is dat men moet beslissen. We proberen dat dan ook in eer en geweten te doen met de administratie.

Het is inderdaad belangrijk te onderstrepen dat het niet alleen een problematiek is van de kust. Heel de grenszone met Nederland, van in Essen tot in het diepe Maasland, wordt ermee geconfronteerd. Het zet een enorme druk op de prijzen, maar er is ook een maatschappelijk veranderd dorpsbeeld. De klankkleur verandert en het aanbod verandert, dus het heeft een enorme impact. Ook in de Vlaamse rand worden we daar zeer zwaar mee geconfronteerd. We zijn daar dus wel degelijk mee bezig.

Het is duidelijk dat hier verschillende maatschappelijke fenomenen aan ten grondslag liggen. Mensen leven gelukkig langer, willen meer investeren in hun vrije tijd, zijn veel meer veeleisend voor hun woonomgeving en gaan op zoek naar mooie streken.

Het voorbeeld van Zuid-Limburg, met Katarakt op televisie, leidt ertoe dat er een enorme interesse is voor dat gebied. Het is indrukwekkend om het gebied te bezoeken als de fruitgaarden in bloei staan. Ik zou de mensen van de kust aanraden om ook eens naar Zuid-Limburg te gaan om daar te genieten.

De gouverneur van Limburg heeft me laten weten dat dit jaar alles volgeboekt is. Limburg is trouwens op het idee gekomen om de auteursrechten op Katarakt te kopen om

het dan in Nederland te laten uitzenden. Dat zou dan de goedkoopste reclame zijn voor de regio.

Ruimtelijk moet een antwoord worden gevonden op die maatschappelijke behoeften en uitdagingen. Dat streven naar een duurzame en kwalitatieve woon- en leefomgeving is uiteraard niet nieuw. Dat is de filosofie van de structuurplannen, en die dient als uitgangspunt voor het ruimtelijkordeningsbeleid, zowel op provinciaal, gemeentelijk als stedelijk vlak. We denken eerst na over wat we willen om tot een definitie te komen over wat we waar willen realiseren. Ik wil niet te veel ballast opnemen in de bindende bepalingen, maar als er één zaak wel moet inzitten, dan is dat een visie over de evolutie van een dorp. In bepaalde dorpskernen laat men bijvoorbeeld geen meergezinswoningen toe, en trekt men consequent de lijn door. Zodoende vermijdt men dat men in een shoppingpolitiek terecht komt.

Het decreet van 1999 kiest duidelijk om de klemtoon van het ruimtelijkordeningsbeleid, en zeker van het maatwerk, te leggen bij de gemeenten via het subsidia-riteitsprincipe. De gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen zijn vaak dikke boeken, maar soms stel ik vast dat de essentie ontbreekt. Net dat zal in de toekomst moeten worden verfijnd. Via ruimtelijke uitvoeringsplannen kun je daar heel ver in gaan.

Dat debat over de Vlaamse rand rond Brussel is ook bezig. Daar zegt men per straat wat wel of niet gewenst is, definieert men per straat bouwlagen in een uitvoeringsplan. Met het bestaande instrumentarium kan men veel doen. Dat is natuurlijk een monnikenwerk, maar het heeft een voordeel: de dag dat het klaar is, kun je het als passe-partout gebruiken. Er zijn ook andere mogelijkheden. Een gemeente kan een visienota maken over wat er mag gebeuren, zodat een koper nadien niet zegt dat hij iets wil veranderen. Op voorhand wordt duidelijk gemaakt wat er mag gebeuren. Om het even welke koper moet zich daaraan houden. Gemeentebesturen moeten proactief zijn. Er worden soms pareltjes bedreigd. Dan moet je een stap voor zijn en bijvoorbeeld een sloopvergunning weigeren. Een gemeentebestuur heeft meer macht in ruimtelijke ordening dan velen denken.

Gemeentebesturen kunnen via hun structuurplannen veel doen. Op gewestelijk en provinciaal niveau moeten we de kwaliteitsbewaking garanderen en een evenwicht vinden tussen subsidiariteit en duurzaamheid. Daarvoor dient de regelgeving.

Collega's, ik had verwacht dat u gebruik zou maken van de commotie die ontstaan is over het bouwproject in Leffinge, waar café Het Schippershuis wordt vervangen door nieuwbouwappartementen. We hebben dat dossier besproken. Misschien is het goed om eens na te gaan wat daar gebeurd is. Misschien zitten daar

de krachtlijnen in voor structurele oplossingen. In dit dossier werd in 2000 een bijzonder plan van aanleg (BPA) goedgekeurd voor het dorpscentrum van Leffinge. De stedenbouwkundige vergunning die werd afgeleverd, past qua omvang en impact van het nieuwe bouwproject perfect binnen de bepalingen van het BPA. Die vergunning kon worden afgedwongen binnen het kader van dat BPA. Dat wijst erop dat men met dat soort BPA's pas na veel jaren vaststelt wat men beslist en vergund heeft.

Enkele jaren geleden werd in het kader van de geografische inventarisatie van de gemeente Middelkerke ook het bouwkundig erfgoed van Leffinge in kaart gebracht. Dat leidde nadien tot bescherming van de gebouwen met de grootste erfgoedwaarde. Toen werd geoordeeld dat de intrinsieke erfgoedwaarde van Het Schippershuis niet volstond om een bescherming te verantwoorden. Dat is de laatste trein van de klasseringen. Naar aanleiding van de commotie over de sloop van Het Schippershuis is mijn administratie onmiddellijk ter plaatse gaan kijken en tot de vaststelling gekomen dat het gebouw niet in aanmerking kwam voor bescherming.

Dan moet de gemeente de afweging maken of ze al dan niet een sloopvergunning geeft. In het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening gaan we het verplicht advies afschaffen. Dat is één dienst geworden. Het ene bureau zou een bindend negatief of positief advies geven, en het andere zegt dat alle gebouwen die geïnventariseerd zijn voortaan onderworpen zijn aan een adviesverplichting van Monumenten en Landschappen. Van de hele inventaris is 10 procent weerhouden voor klassering. De overige 90 procent gaan we beschermen in een knipperlichtprocedure waarbij een sloopvergunning pas kan worden verkregen na een advies van Monumenten en Landschappen. Sinds de motiveringsplicht schrijft men een negatief advies van Monumenten en Landschappen niet zomaar weg. Daarvoor is een serieuze motivatie nodig.

In het ene lijken we te versoepelen, maar dat is niet zo. Door de motiveringsplicht en het koppelen van het advies aan het volledig geïnventariseerd erfgoed willen we een stap vooruit zetten. Artikel 52 bepaalt dat de termijn 25 dagen bedraagt.

De heer Johan Verstreken: Van versturing of ontvangst?

Minister Dirk Van Mechelen: “Van de met toepassing van artikelen 43 en 44 afgegeven vergunningen mag gebruik worden gemaakt, indien binnen de 25 dagen, te rekenen vanaf de kennisgeving, de gemachtigd ambtenaar geen beslissing tot schorsing van de vergunning ter kennis van de aanvrager heeft gebracht.” Dat is duidelijk.

Op basis van dit dossier zijn er twee uitgangspunten die misschien een oplossing voor de gestelde problemen

kunnen vormen. Dat mag een voorbeeld zijn om een oproep te doen vanuit deze commissie naar lokale bestuurders om na te denken bij het ontwikkelen van een structuurvisie op ruimtelijke ordening, en dat ze bij uitstek via de structuurplannen kunnen ingrijpen. Steeds meer staan we voor de uitdaging hoe we een verdere ontwikkeling van een gemeente mogelijk maken en tegelijk het landelijke karakter behouden. Dat geldt niet enkel voor de kust, dat geldt voor heel Vlaanderen, zoals voor heel de regio rond Hoogstraten, Meer, Wortel en Merksplas. Hoe gaan we daarmee om?

Zoals ik daarnet stelde, is het probleem dat de impact van een aantal beslissingen pas jaren later duidelijk wordt, namelijk op het moment dat een bouwvergunning wordt aangevraagd binnen het BPA. Tegen dat BPA waren geen bezwaren ingediend. Op het moment dat dit plan vorm krijgt, komt er protest. Het BPA was echter bijna unaniem goedgekeurd.

Naast de gemeenten, die hun verantwoordelijkheid moeten en kunnen nemen, wordt het ook tijd dat projectontwikkelaars inzien dat het historisch erfgoed niet altijd een last maar ook een lust kan zijn en dat moet worden nagegaan in welke mate het kan worden geïntegreerd. Men moet daarbij uitgaan van de intrinsieke waarde van het erfgoed. Die waarde moet als basis dienen voor de uitbreiding of realisatie van nieuwe projecten.

Zoals u weet, ben ik absoluut geen voorstander van façadisme. Het is het een of het ander: ofwel geloven we in de intrinsieke erfgoedwaarde van een gebouw, ofwel vinden we dat er iets functioneler in de plaats mag komen en verlenen we een sloopvergunning. In Brussel heeft men wat dat betreft grote kemels geschooten. Op de Kunstlaan vindt men bijvoorbeeld historische gevels die verminkt wordt door een glaspertij. Bespaar ons in Vlaanderen dat soort voorbeelden.

Daarnaast zijn er wel pareltjes, waarbij projectontwikkelaars hebben aangetoond dat men de goede weg kan uitgaan. Een paar weken geleden was ik te gast in het Tuchthuis in Vilvoorde. Daar is men erin geslaagd om het gebouw te restaureren. Bij de nieuwbouw werd rekening gehouden met de footprint van de gebouwen die er vroeger hebben gestaan. Naast de gerestaureerde gevangenisvleugel werd een nieuwbouw opgetrokken met dezelfde hoogte. Daar komen nu appartementen, waardoor het Tuchthuis, een van de zeldzame restanten van dat soort gevangenissen, op een verantwoorde manier gebruikt wordt voor verdichting. Verdichting hoeft niet altijd een vies woord te zijn. De voorwaarde is wel dat het past in een project en in een geheel. Het Tuchthuis vormt een mooi voorbeeld hoe restauratie en nieuwbouw kunnen zorgen voor een multifunctionele invulling.

Mijnheer Caron, terecht pleit u ervoor dat de erfgoedwaarde van onze dorpen vlak achter de kustlijn behou-

den blijft. We zijn het erover eens dat we dat niet doen door ze onder een stolp te plaatsen. Op dit ogenblik beschikken we over een instrument om de specifieke kwaliteiten als geheel, als ensemble van uiteenlopende gebouwen, van publieke ruimte en van open gebied te beschermen. Sinds 2007 zijn we actief bezig met de aanduiding van ankerplaatsen. We hebben daarbij oog voor de meest waardevolle landschappen in Vlaanderen, als eerste stap in de erkenning van erfgoedlandschappen. In Westmalle is er bijvoorbeeld een zeer mooi erfgoedlandschap. Ook in Riemst is er een prachtig voorbeeld.

Aan de kust zijn we bezig met de Uitkerkse polder, de Westhoekduinen tot het Plateau van Izenberge. We zijn samen met de gemeente, met Natuurpunt en met het Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed ter plaatse gaan kijken om ervoor te zorgen dat daar geen stamenoorlog uitbreekt.

Vandaag gebeurt de aanduiding van ankerplaatsen misschien nog iets te veel op basis van landschapswaarden. We moeten dat ruimer zien. Het is mijn bedoeling na te gaan in welke mate we meer aandacht kunnen besteden aan bouwkundig of archeologisch erfgoed. We houden daar rekening mee in het nieuwe erfgoeddecreet en bij de coördinatie die op dit moment gebeurt.

De gemeentebesturen kunnen altijd een beroep doen op de expertise van mijn administratie.

Mijnheer Caron, in het RSV hebben we wel degelijk indicaties opgenomen voor de inrichting van bebouwde gebieden. Mevrouw Rombouts, wat dat betreft wil ik nogmaals een misverstand uit de wereld helpen. Ik herhaal dat de cijfers met betrekking tot de dichtheid van bewoning – 25 woningen per hectare in de ruimtelijke samenhangende gehelen binnen de stedelijke gebieden en minimum 15 woningen per hectare in de kernen van het buitengebied – geen absolute cijfers zijn. Er moet vooral aandacht worden besteed aan heel wat componenten, zoals het verweven van functies, ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid. Het is dan ook mogelijk dat er in het centrum of op een goed toegankelijke plaats een hogere dichtheid is en dat daar een grotere vermenigving van functies nuttig kan zijn. Op andere plaatsen kan een verlaging van functies aangewezen zijn.

Bij de opmaak van het structuurplan voor Antwerpen is men het debat begonnen over het ontpitten van delen van de stadskern. Men wil daar net de verdichting afbouwen om meer ruimte te creëren en zo de leefbaarheid te verhogen. Wat dat betreft, is dit geen nieuwe catechismus. Het gaat om een richtinggevend cijfer, dat niet project per project moet worden gehaald. Het moet in zijn geheel worden bekeken. Onze administratie weet dat dit het uitgangspunt is.

We hebben vooral nood aan gezond verstand. De gemeentebesturen moeten hun verantwoordelijkheid

nemen op het vlak van verdichting. In 2002 hebben we gepoogd om die zaak mooi in kaart brengen. Ik verwijs nogmaals naar het boek 'Dichter Wonen'. Het zou niet slecht zijn als we dat opnieuw uitgeven. Het is een prachtig werkje met heel wat voorbeelden over hoe men de woondichtheid kan opdrijven zonder dat wordt ingeboet op het vlak van leefbaarheid en kwaliteit van de woonomgeving. Er werd ook een oproep gedaan voor een betere architectuur. In het boek staan prachtige voorbeelden om, uitgaande van een bestaand gebouw, iets compleet nieuws te maken. Men moet het natuurlijk ook willen gebruiken.

Verdichting is dus mogelijk. Moderne en vernieuwende architectuur kan binnen historische gehelen. De voorbeelden staan in het boekje. Er wordt rekening gehouden met de functionele integratie, de schaal van de omgeving, de vorm, het gabarit, de volumes, het voorkomen van bestaande gebouwen en wat men er tussenin en achter plant.

Mijnheer Caron, uw derde vraag heeft te maken met de beoordeling van de inpasbaarheid van bouwprojecten binnen hun concrete site. Hoe een dergelijke beoordeling moet gebeuren, kan niet worden ingeschreven in de regelgeving. Ze moet echter wel gebeuren. Het is niet omdat iets niet in het decreet staat, dat het niet moet gebeuren. Bij een vergunningsbeslissing moet ten minste worden gemotiveerd wat en waarom iets wordt beslist.

Om een en ander concreter te maken, heeft mijn administratie een beoordelingskader uitgewerkt en op zijn bruikbaarheid getoetst. Het beoordelingskader 'Goede ruimtelijke ordening in een bebouwde context' staat op de website www.ruimtelijkeordering.be. Het geeft een hele reeks antwoorden op vragen die relevant zijn binnen de aan bod gebrachte problematiek. Het document is een model dat kan worden gehanteerd bij de afweging van bouwvragen.

In het kader gaat men ervan uit dat elk project en elke site een bepaalde complexiteit heeft. Zo kunnen er vragen worden gesteld over wanneer het bouwen van meergezinswoningen of een multifunctioneel complex moet worden toegelaten, over wat moet gebeuren met een perceel tussen of achter eengezinswoningen, over de aandachtspunten, over de criteria die van toepassing zijn.

In het beoordelingskader komen meerdere punten aan bod. Binnen die diverse schaalniveaus zijn detailuitspraken relevant. Ik geef er vijf. Eén is de functionele impact van het project, de verenigbaarheid met de omgeving, de verweving daarin en de relaties die het ermee heeft. Daarin komen aspecten aan bod inzake de aard van de omgeving, de huidige of op die plaats toekomstige functies en bestemmingen en de al dan niet inpasbaarheid van het project daarin. Ook de verkeersafwikkeling nu en ten gevolge van het project is een vraagstuk dat hier ter sprake komt.

In een volgend item komen veeleer ruimtelijke aspecten aan bod, zoals de schaal en omvang van het project. Daarin is het belangrijk een afweging te maken over bijvoorbeeld de dichtheid en de visie die wat dat betreft door de lokale overheid wordt ingenomen. Ook de per-ceelsindeling, bebouwingswijze, het ruimtebeslag en de impact op het terreinreliëf kunnen ter sprake worden gebracht.

In een derde deelevaluatie zal het gaan over de veeleer architecturale en vormelijke aspecten. Daarin gaat het bijvoorbeeld over het bouwvolume, het gabarit, de inpassing tegenover nabije bouwvolumes, de kwaliteit en het uitzicht van het nieuwe volume tegenover de bestaande, bouwtypologie en architectuurstijl enzovoort. Ook de relatie met eventueel voorkomend erfgoed is hier relevant.

Een ander onderdeel gaat in op zogenaamde hinderaspecten. Daar gaat het bijvoorbeeld over de potentiële hinder ten gevolge van de geplande functie, aspecten met betrekking tot nabuurschap zoals zichten en lichten, het beperken van privacyhinder en garanderen van voldoende bezonning. Ook loutere wooncomfortaspecten en interne kwaliteiten van het project kunnen hier aan bod komen. Een specifiek aandachtspunt hierin is, zeker als het woningen betreft, het voorzien in voldoende kwalitatieve buitenruimten.

In een laatste onderdeel van het beoordelingskader kan worden ingegaan op de problematiek van de inkleding in of buffering ten aanzien van natuur- of groenelementen. Typevoorbeelden zijn percelen die aan de rand van een dorp liggen en waar de overgang met de open ruimte moet worden gemaakt. Het dorp moet daar niet stoppen. Waarop moet men daarbij zoal letten? Deze aandachtspunten kunnen een hulpmiddel zijn bij de beoordeling van dit soort vergunningen.

Ik verwijs ook graag naar een op stapel staand boek over de ruimtelijke kwaliteit binnen verkavelingen. Ik hoop dat het er dit jaar komt. Vernieuwende en creatieve verkavelingsconcepten komen in dit voorbeeldboek aan bod. Het sluit aan bij het 'dichter wonen'. Vlaanderen wil daarmee vooral een denkkader en methodieken aanreiken aan de gemeentebesturen.

Ik ga nog even in op uw bijkomende vragen over de vertaling van dit beleid in de praktijk. Mijn administraties trachten deze uitgangspunten van het beoordelingskader en de aandacht voor het onroerend erfgoed bij zoveel mogelijk overlegmomenten mee te nemen. Dat gebeurt nu reeds in diverse opleidings-, vormings- en contactmomenten met de provincies en administraties zoals de Vlaamse Landmaatschappij of andere Vlaamse overheidsdiensten. Er is nogal wat overleg en consultatie.

Wat het onroerend erfgoed betreft, verwijs ik in eerste instantie naar de inventaris van het bouwkundig erfgoed.

Deze inventaris is afgerond voor de kustgemeenten. Per gemeente is in deze inventaris opgenomen: een beschrijving van de karakteristieken van de bebouwde kernen; een beschrijving van de karakteristieken per straat en een oplistings- en beschrijving van de erfgoedwaarden van waardevolle bouwkundige items. Zeker voor de kust is dit een vrij recent document. Het is meer volgens de moderne methodologie tot stand gekomen. We hebben in 2006 heel wat beschermd als monument. Dit zou moeten worden meegenomen in het ruimtelijk beleid door doorkoppeling naar structuur- en uitvoeringsplannen. Zoals reeds eerder aangegeven, wil ik ervoor zorgen dat via het instrument ankerplaatsen – vertaald in erfgoedlandschappen – deze karakteristieken nog beter omschreven en afgewogen kunnen worden in functie van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

Op uw laatste vraag is het antwoord kort: een specifiek project van de Vlaamse Bouwmeester is mij nu niet bekend. Ik zal dat navragen en u op de hoogte houden.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik dank u voor uw uitgebreid antwoord, mijnheer de minister. Tegen mijn natuur pleit ik in mijn vraag – met enige terughoudendheid – om de rol van de gemeenten en de hogere overheid ter zake te bekijken. De kern van de zaak is: men moet willen. Er is voldoende voorhanden, er is een instrumentarium, er zijn hulpmiddelen, publicaties en voorbeeldsituaties.

Het lokale bestuur moet beseffen dat het heel secuur te werk moet gaan inzake ruimtelijke planning. Het moet een visie ontwikkelen. U noemt het voorbeeld van Leffinge. Dat is een pars pro toto. Het is een voorbeeldig project. Zelfs een BPA van 2000 kan tot dit aanleiding geven. Men kan zich de vraag stellen of het BPA wel goed is. Het beantwoordt eigenlijk niet aan de afwegingscriteria. Er zijn in Vlaanderen nog veel, veel oudere BPA's en veel gebieden hebben er zelfs geen. Er zijn nog gebieden zonder enige planning op detailniveau. Ik veroordeel niemand. Er is nog heel veel werk aan de winkel. Als een gemeentebestuur dat wil, kan het fantastische projecten realiseren.

Wie van slechte wil is, kan ook knoeien. Moeten we directer ingrijpen in dit geval? U denkt van niet. Ik ben geneigd u daarin te volgen, maar enige sensibilisering is toch nog altijd aan de orde, en dat is zacht uitgedrukt. Aan de kust heeft iedereen boter op zijn hoofd. Ik beseff dat het niet altijd simpel is, de vele belangen doorkruisen elkaar. Het zou goed zijn om dat allemaal uit te klaren. Van Knokke tot De Panne komt het op hetzelfde neer: de immobiëlactiviteiten spelen een aanzienlijke rol. Ik begrijp dat, ze hebben een grote economische waarde. Het is logisch dat mensen in die

sector ook aan politiek doen. Ik wil daar niet al te negatief over doen. Er moet een gebiedsvisie worden ontwikkeld. De provincie kan daarin een voortrekkersrol spelen, geïnspireerd door het plattelandsbeleid.

Ik pleit nog eens voor sensibilisering. De instrumenten ervoor bestaan. We kunnen dat vanuit deze commissie ondersteunen. De situatie en problemen aan de kust gelden voor veel gebieden in Vlaanderen. Ik erken en herken dat. Dat is zeker het geval voor aantrekkelijke streken met een vrij intact landschap. De sensibilisering via de Monumentenstrijd was zeer succesvol, misschien kan zo iets worden toegepast op het geïsoleerde monument. U geeft zelf voorbeelden. Het gaat over de context en de omgeving van het waardevolle monument. Dat heeft grote invloed op de levenskwaliteit van de dorpen. Kwaliteit gaat hier samen met kwantiteit.

Ik zal samen met enkele collega's een voorstel doen. We zouden aan de kust experimenten kunnen uitvoeren over het aanduiden van bouwkundig erfgoed. Zo kunnen we uitzoeken of het instrumentarium hanteerbaar en toepasbaar is, of het kan leiden tot een meer kwalitatieve ordening, of het aanleiding geeft tot maatschappelijk debat. Hier hoort u de communalist in mij: uiteindelijk moeten de gemeenten de beslissingen treffen. De democratie heeft haar rechten. De ruimtelijke planning mag alleszins een grotere rol gaan spelen in de politieke keuzes. Het onderwerp leeft. Het laatste woord is nog niet gezegd. Leffing was enkel de aanleiding. Het toont aan welke weg we nog moeten afleggen. Helaas zaten we daar met een onomkeerbare situatie. Ik kan u verzekeren, wie een appartement koopt langs het kanaal naar Nieuwpoort, woont op een van de mooiste plekken van Vlaanderen.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Eigenlijk zijn hier twee fundamentele punten naar voren gebracht, met name de eigenheid van de dorpen en de behoefte aan betaalbare woningen.

Wat de eigenheid van de dorpen betreft, kan ik de gedachtegang van de heer Caron volgen. Ik ben het evenwel niet eens met de door hem voorgestelde methodes. Volgens hem moet de Vlaamse overheid een algemeen beleid voeren. Mijns inziens gaat het hier om een gemeentelijke en een provinciale materie. We moeten hier geen Vlaamse eenheidsworst van maken.

Volgens mij beschikken alle kustgemeenten momenteel over gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen. Die plannen bieden de gemeenten perfect de mogelijkheid het beleid te stimuleren en te bepalen waar al dan niet mag worden gebouwd. Indien een gemeente niet over een bijzonder plan van aanleg of over een ruimtelijk uitvoeringsplan beschikt, moet ze op het gewestplan

terugvallen. In dat geval kan de gemeente het bouwen van eengezinswoningen door middel van een stedenbouwkundige verordening stimuleren.

Ik wil het hier maar eenmaal over mijn eigen gemeente hebben. Het gemeentebestuur van Blankenberge is momenteel bezig met het opstellen van een stedenbouwkundige verordening. Het is expliciet onze doelstelling het karakter van de dorpen te behouden. Ik ben het eens met de ideeën van de heer Caron, maar ik vind niet dat het hier om een taak van de Vlaamse overheid gaat.

De provincie West-Vlaanderen heeft een kompas gepubliceerd. Deze publicatie borduurt voort op het provinciaal ruimtelijk structuurplan, waarin de ontwikkelingsperspectieven van de dorpen worden bepaald. Het provinciaal ruimtelijk structuurplan van West-Vlaanderen omvat lijsten van alle gemeenten en dorpen, tot in de kleinste kernen, en bepaalt welke ontwikkelingsmogelijkheden er zijn. De meeste dorpen hebben terecht grote ontwikkelingsmogelijkheden. Ook het provinciaal ruimtelijk structuurplan past in het pleidooi om de eigenheid van de dorpen te behouden. De gemeentebesturen en het provinciebestuur zijn in elk geval cruciale actoren.

De heer Caron heeft daarnet naar de leegstand in de dorpen verwezen. Er is nog steeds een stadsvlucht aan de gang. Vergeleken met vroeger is de beweging enigszins afgeremd. Die stadsvlucht leidt tot leegstand en kan in een negatieve spiraal eindigen. De heer Sintobin heeft daarnet verklaard dat we deze problematiek verder moeten opentrekken. Het gaat hier inderdaad niet louter om de ruimtelijke ordening. Het gaat hier ook om de economie en om het plattelandsbeleid. We moeten de leegstand in de dorpen aanpakken. We mogen geen negatief beleid voeren.

We beschikken hiervoor evenwel over de nodige ordeningsinstrumenten. De gemeentebesturen moeten vaak op de gewestplannen terugvallen. De minister heeft daarnet naar het belang van een goede ruimtelijke ordening en naar de draagkracht van de ruimte in die zones verwezen. Ook met betrekking tot omgevingskenmerken zijn er een aantal mogelijkheden, zoals nokhoogte of kroonlijsthoogte. De gemeentebesturen beschikken over instrumenten om de bouw van grote mastodonten te vermijden.

De heer Caron pleit voor proefexperimenten. Op zich vind ik dit een goed denkspoor. Ik wil er echter op wijzen dan een kustgemeente, met name Koksijde, dit idee al in de praktijk heeft gebracht. Er staan beschermde gebouwen aan de kust. Bepaalde gebouwen staan op de inventaris van het bouwkundig erfgoed. Het gemeentebestuur van Koksijde heeft een bijkomende lijst van interessante gebouwen gemaakt. Dit idee is met succes uitgevoerd en kent veel navolging.

Volgens de heer Caron is pensioenmigratie naar een tweede verblijf aan de kust vooral een zaak van financieel krachtige mensen. Ik betwijfel dit. Ik weet niet hoe het in Oostende zit. Ik weet wel dat niet enkel welgestelde mensen in Blankenberge komen wonen. Bij ons gaat het ook om OCMW-migranten. Ik beschouw dit niet als een pejoratieve omschrijving. Het gaat hier om alle inkomensgroepen.

Wat de behoefte aan betaalbare woningen betreft, geven sommige gemeenten een dubbele prikkel. In eerste instantie gaat het om een financiële prikkel. Jonge gezinnen die aan de kust komen wonen, krijgen een verweringspremie van, bijvoorbeeld, 2000 euro indien ze een woning kopen of renoveren. In andere gevallen betaalt de gemeente over een periode van vijf jaar 75 percent van de onroerende voorheffing terug. In tweede instantie gaat het om prikkels met betrekking tot de ruimtelijke ordening. Dit valt wel onder de taken van de Vlaamse overheid.

De Vlaamse overheid kan immers woonuitbreidingsgebieden aanduiden. In West-Vlaanderen is in totaal 17.000 hectare tot woonuitbreidingsgebied uitgeroepen. Wie naar de atlas van de woonuitbreidingsgebieden kijkt, zal merken dat heel wat zones in West-Vlaanderen in het algemeen en aan de kust in het bijzonder als in de nabije toekomst te ontwikkelen gebieden zijn aangeduid.

De Vlaamse overheid heeft op dit vlak zeker een taak te vervullen. We zijn volop bezig met het regionaal stedelijk gebied Brugge, dat gedeeltelijk aan de kust ligt, en met het regionaal stedelijk gebied Oostende, dat de gemeenten Middelkerke en Bredene omvat. De provincie West-Vlaanderen is volop bezig met het kleinstedelijk gebied Veurne, dat hier al eerder ter sprake is gekomen, met het kleinstedelijk gebied Blankenberge en met het kleinstedelijk gebied Knokke. In al deze kleinstedelijke gebieden zullen pakketten aan bijkomende woningen tot stand komen. Ik ben er alleszins van overtuigd dat de Vlaamse overheid in de toekomst op dit vlak ook nog een taak zal moeten vervullen.

Tot slot wil ik nog verwijzen naar het toeristisch netwerk aan de kust. De Vlaamse overheid biedt ook op dit vlak bijkomende mogelijkheden.

Wat de eigenheid van de dorpen betreft, volg ik de gedachtegang van de heer Caron. In mijn ogen gaat het hier evenwel om een provinciale en gemeentelijke aangelegenheid. Wat de betaalbare woningen betreft, biedt de Vlaamse overheid heel wat mogelijkheden.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik wil nog even op de vorige sprekers reageren. We hebben een algemeen bouwreglement voor de oude stadskern van Veurne opgesteld.

Dit reglement bepaalt voor elke wijk en voor elke straat hoe hoog er mag worden gebouwd en hoeveel bouwlagen er mogen zijn. De immobiliënmakelaars hebben dat niet graag.

De bewoners hebben dat enkel graag als ze zelf geen betrokken partij zijn. We moeten echter voor de toekomst van onze stad zorgen. Onze stad moet in de toekomst ook nog mooi zijn. We hebben mooie waterwegen. We willen onze stad niet volledig door hoogbouw laten verpesten.

Ik kan me voorstellen dat een aantal gemeentebesturen angst hebben om hieraan te beginnen. Uiteindelijk moet elk lokaal bestuur zijn verantwoordelijkheid opnemen. In Veurne hebben we dit alvast gedaan.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Aangezien deze discussie al lang duurt, heb ik de indruk dat deze vraag om uitleg toch enigszins een interpellatie is geworden. Het positieve aan de sloop in Leffinge is dat hier een goed debat is gevoerd. Ik ga ervan uit dat dit debat in de toekomst nog zal worden voortgezet.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik bedank de minister voor zijn antwoord. Ik beseft dat de gemeentebesturen eerst de wil moeten opbrengen. Ze beschikken over de nodige instrumenten. Het lijkt me geen evidente of snelle taak voor elke straat een ruimtelijk uitvoeringsplan op te stellen. Er is evenwel al veel gebeurd.

Ik heb nog een bijkomende vraag. In een aantal gemeenten is het ruimtelijk structuurplan opgesteld en is het ruimtelijk uitvoeringsplan al van kracht. Hoe staat het met het gelijkheidsbeginsel?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Het gaat hier om een beleidsbeslissing. Hierbij moet steeds een afweging worden gemaakt. Een voormalig premier van dit land heeft ooit het volgende gezegd: "Trop is te veel". Indien een openbaar bestuur morgen een gemotiveerde beleidslijn trekt, is dat zo. Ik daag iedereen uit naar het Arbitragehof te trekken. Ik denk niet dat dergelijke klachten veel kans op succes hebben. Er moet echter een gemotiveerd ruimtelijk afwegingskader zijn. Alleen zo kunnen de gemeenten stoppen met het nemen van idiote beslissingen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de heffing op onbebouwde gronden

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de voorzitter, artikel 142 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening biedt de gemeenten de mogelijkheid een belasting op onbebouwde percelen te heffen. Die mogelijkheid is in het leven geroepen om een activeringsbeleid te kunnen voeren. Mijn gemeente speelt hier alvast op in.

Het decreet stelt dat de gemeenten, buiten de opcentiemen op de onroerende voorheffing, een jaarlijkse belasting kunnen heffen op niet-bebouwde gronden die gelegen zijn in gebieden die volgens het planregister voor wonen en voor industrie bestemd zijn en die grenzen aan een openbare weg die volgens de bepalingen in artikel 100 voldoende is uitgerust.

Verder staat ook in het artikel: “Van de in paragraaf 1 bedoelde belastingen: de ouders met kinderen ten laste, beperkt tot één onbebouwd perceel of één onbebouwde grond per kind ten laste” maar “De krachtens het eerste lid, 1e, 2e en 6e verleende ontheffingen gelden slechts gedurende de vijf kalenderjaren die volgen op de verwerving van het goed. Ze gelden gedurende de vijf dienstjaren die volgen op de inwerkingtreding van de belastingverordening, indien het goed op dat tijdstip reeds verworven is.”

Hieruit blijkt dat op onbebouwde percelen industriegrond van ouders met kinderen ten laste vijf jaar geen mogelijkheid is om een belasting te heffen voor de gemeente. Ik geef u een concreet voorbeeld. Wij hebben zo'n reglement goedgekeurd. Wij voorzien dus voor industriële activiteit in een vrijstelling van drie jaar omdat je tussen de aankoop en de effectieve ingebruikname toch wel enige tijd moet laten om het investeringsproject tot uitvoering te brengen. Ik vond het als schepen van Financiën al eigenaardig dat onze diensten die passage over de kinderen er hadden ingeschreven. Ik heb die toen gewoon als bevoegde schepen geschrapt. Maar het administratief toezicht heeft ons gemeld dat we ze er opnieuw in moesten zetten. Ik vind dat een lacune. Ik vind dat dit eigenaardig overkomt.

Bent u op de hoogte van deze anomalie? Meent u niet dat industriegronden en het al dan niet hebben van kinderen ten laste in wezen niet relevant is? Hoe verklaart u het dat een nv of bvba benadeeld wordt ten opzichte van een zaakvoerder die de grond koopt in eigen naam, met kinderen?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik heb naar aanleiding van uw vraag vastgesteld dat artikel 143 van het decreet aan de gemeenten toelaat om onbebouwde industriegronden te belasten: “§ 1. De gemeenten kunnen buiten de opcentiemen op de onroerende voorheffing: 1° een jaarlijkse belasting heffen op de niet bebouwde percelen, gelegen in een niet vervallen verkaveling; 2° een jaarlijkse belasting heffen op de niet bebouwde gronden, gelegen in gebieden bestemd voor wonen en industrie volgens het plannenregister en palend aan een openbare weg die voldoende is uitgerust zoals bepaald in artikel 100.”

Tegelijk voorziet het decreet in een aantal vrijstellingen van die belasting. Zo is er een vrijstelling voor ouders met kinderen ten laste. Eén kavel per kind: “§ 2. De volgende personen zijn ontheven: 1° van de in § 1, 1°, bedoelde belasting: de eigenaars van één enkel onbebouwd perceel bij uitsluiting van enig ander onroerend goed; 2° van de in § 1, 2°, bedoelde belasting: de eigenaars van één enkele onbebouwde grond bij uitsluiting van enig ander onroerend goed; 3° van de in § 1 bedoelde belastingen: de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en de erkende sociale huisvestingsmaatschappijen, vermeld in het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode; 4° van de in § 1, 1°, bedoelde belasting: de verkavelaars, indien de verkavelingsvergunning geen werken omvat, en dit gedurende het jaar volgend op het jaar waarin de verkavelingsvergunning werd toegekend; 5° van de in § 1, 1°, bedoelde belasting: de verkavelaars, indien de verkavelingsvergunning werken omvat, en dit gedurende het jaar volgend op het jaar waarin het attest bedoeld in artikel 101, § 3, werd toegekend; 6° van de in § 1 bedoelde belastingen: de ouders met kinderen ten laste, beperkt tot één onbebouwd perceel of één onbebouwde grond per kind ten laste.”

De bepaling uit artikel 143 is een erfenis van het fameuze artikel 70bis van de oude Stedenbouwwet. Dat bis-artikel kwam er in 1970 omdat de rechtsspraak oordeelde dat gemeenten zonder wetskrachtige basis geen fiscale middelen konden aanwenden om een ongewenst gebruik van het eigendomsrecht tegen te gaan.

Ik stel samen met u vast dat artikel 143 in alle geval zowel voor gronden en percelen voor woningbouw als voor gronden voor industrie, voorziet in een vrijstelling voor ouders met kinderen ten laste. Het is wel beperkt tot één onbebouwd perceel of één onbebouwde grond per kind ten laste. Ook al wordt daarover niet met zoveel woorden gerept in de parlementaire voorbereiding, toch is de ratio van deze vrijstelling duidelijk. Het wordt sociaal aanvaardbaar geacht dat ouders voor hun kinderen een stuk bouwgrond reserveren zodanig dat ze er later, wanneer ze niet meer ten laste zijn, een woning kunnen oprichten. Dat gegeven wil men niet fiscaal sanctioneren. Dat is eenvoudigweg de basis van dit artikel.

De decreettekst gaat inderdaad – en daar steun ik u in – kort door de bocht door deze vrijstelling uit te breiden naar gronden voor industrie. Ik moet eerlijk zeggen dat het nieuw was voor mij, ik wist het zelfs niet. Ik denk dat enige verwondering ter zake op zijn plaats is.

Ik zou ook willen verwijzen naar rechtsgeleerden zoals bijvoorbeeld de heer De Jonckheere, die schrijft over fiscale gelijkheidsbeginselen. Hij stelt: “Teneinde tot eerbiediging van het gelijkheidsbeginsel te kunnen besluiten, moet het objectieve criterium dat wordt aangewend om te stellen dat een aantal personen aan de belastingen onderworpen zullen worden, tevens kennelijk en redelijkerwijze verantwoord zijn in functie van de aard en het doel van de belasting.” Als je dit erop toepast, dan klopt het dus niet meer. Het is volgens mij zoals gesteld kennelijk en redelijkerwijze verantwoord om een vrijstelling vast te stellen voor ouders met kinderen ten laste als het gaat om bouwgrond. Ik moet eerlijk zeggen dat ik voor onbebouwde industriegronden geen verantwoording kan vinden.

We moeten dat dus oplossen. De oplossing is in zicht. In het nieuwe decreet gaan we de belasting op onbebouwde percelen eigenlijk ombouwen naar een activeringsheffing met een duidelijk kader. Die activeringsheffing wordt dus opgenomen in een nieuw en zelfstandig decreet op het grond- en pandenbeleid dat we voor de zomer willen voorleggen. Bij deze activeringsheffing voorzien we in een vrijstelling voor ouders met kinderen. We gaan die zelfs uitbreiden tot 30 jaar. Nu is die beperkt tot 5 jaar.

In die logica blijft artikel 143 enkel nog een kapstok voor een gemeentelijke heffing op onbebouwde industriegronden. Het is dan ook mijn intentie om die vreemde vrijstelling voor kinderen ten laste te schrappen.

De heer Jan Verfaillie: Ik dank u voor uw antwoord. Maar wij hebben een reglement goedgekeurd in december. Het administratief toezicht vraagt om de bepaling opnieuw in te schrijven of anders zullen ze ons reglement schorsen. Zullen we dat dan maar doen, in de wetenschap dat het op het eind van het jaar opgelost zal zijn? Klopt dat?

Minister Dirk Van Mechelen: De decreetgever zal beslissen of dit klopt of niet. Maar ik denk dat het zal kloppen.

De heer Jan Verfaillie: We schrijven het dus nu best opnieuw in?

Minister Dirk Van Mechelen: Inderdaad, want nu geldt het huidige decreet. Ik denk dat je vanaf 1 januari je reglement mag herzien.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
